

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUNN

FÖR • KVINNAN • OCH • HEMMET •

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**
N:o **48**
DEN 2 DEC. 1923
PRIS 35 ÖRE
- REDAKTÖR
EBBA THEORIN

Matilda Jungstedt.
Den berömda sångerskan — som nu
för alltid lämnat den jordiska
scenen — såsom lycklig ung
moder, i 90-talets
dräkt.

HOS DET OLYCKLIGASTE AV ALLA FOLK

FÖR IDUN. AV MARIKA STJERNSTEDT.

DEN SOM KÄNNER ARMENIENS ärevärdiga historia skulle kunna draga slutsatsen att Armenien i våra dagar vore ett blomstrande, högt civiliserat rike, en sannskyldig västerländsk utpost mot Orienten, en länk mellan Europas och Asiens kulturer.

Men hur långt därifrån den ohyggliga verkligheten! Sedan Armenien under 1500-talet till största delen kom under turkiskt ok, har dess historia varit ingenting annat än oavbruten kamp för livet, och bara som ett bevis på det armeniska folkets livskraft kan nämnas, att det numera är det enda kvarlevande av de folk, vilka före turkiska erövringen bebodde dessa erövringsområden. Levande, ja. Men knappast mera.

Vi känna väl alla något till de omänskliga massakrer, som under senaste århundradet sattes igång mot armenierna, senast (före världskriget) 1895, och vilka stormakterna endast nödtorvtigt lyckades få slut på. Vi känna också genom ekon, som nått oss — hur svagt ändå — den mest fruktansvärda av alla massakrerna, massmorden 1915, mitt under världskriget, och bildande väl toppen av allt dettas oerhörda fasor. En och en kvarts million människor bragtes om livet på grymmaste sätt, utdrivna i öknar, nedstörtade i floder, innebrända, eller nedskjutna i massor.

Men varför, frågas, varför detta outrotliga hat mot just armenierna? Måste ej, om det också inte blir någon ursäkt, åtminstone en förklaring här finnas? Förklaringen är enkel: armenierna är arbetsam, verksam, kreativ, intellektuellt anlagd, och han står därigenom som en främling bland Orientens folk. Jag påminner mig vitsord i denna riktning av den tyske armenierkännaren dr Karl Roth, liksom av den berömda engelske resanden H. F. R. Lynch. Och till deras vittnesbörd kommer nu i dessa dagar en dansk röst.

Den talande är fröken Karen Jeppe, en armeniernas hängivna vän i dessa de sista och svåraste av tider, för tillfället på besök i Sverige med ändamål just att söka väcka intresse och kärlek till det olyckligaste och så oförtjänt olyckliga av alla jordens folk.

— Jag vet nog, säger fröken Jeppe, att deras fiender tala om dem som vore de ett pack, dåligt folk, oförtjänt ens av medlidande! Men jag har levat bland dem nu i tjugo år — och jag älskar och beundrar dem! Jag känner renheten i deras seder, deras gammaltestamentliga fromhet, deras hängivenhet för arbete — något så ytterst sällsynt i Orienten, och som är grunden till all avund de väckt — deras trofasthet och rörande sammanhållning kring deras enda ägnaste egna: den armeniska kyrkan, nationalmedvetandets själva kärnpunkt för dem alla, och som äger bland de vackraste former för kristet kyrkoliv.

För tjugo år sedan, som sagt, kom fröken Jeppe ned till armenierna, närmare bestämt till Urfa i Mindre Asien. Hon var student, matematiker, lärarinna, några och tjugo år. Det var den kände doktor Lep-

Fröken Jeppe (sittande) tillsammans med fru Elsa Beskow, vars gäst den danska damen var i Djursholm.

sius' räddningsarbete bland barnen därute, som med oemotståndlig makt drog henne till sig.

Kriget, deportationerna, massakrerna 1915—16 ödelade allt som kärlek lagt ned på missionen för hundra sinom hundratals barns vård och fostran. Om de ohyggliga åren ville fröken J. icke tala alls — ett ögonblick för hon handen över ögonen, skakar litet på huvudet, och vi glida

Engelsk lady på Operans scen.

Marie-Louise Edvina är konstnärnamnet på en engelsk sångerska som för närvarande uppträder på Operan i Stockholm. Fru Edvins egentliga hemvist är Kanada men hon har jämte sin man, mr Whirley länge bott i England där hon tillhört den högsta societeten och bland annat haft kejsar Wilhelm under ett par veckor som gäst på sitt slott. Det var som man hör under den gamla goda tiden innan kriget kom, bortsoptade både kejsarkronor och förmögenheter och grundligt ändrade om förhållandena i världen.

förbi... Men jag vet, att vad hon såg och genomlevde kostat henne en svår nervsjukdom, två års fullständig nedbrutenhet med sängliggande, minnen, som aldrig skola kunna lämna henne.

Och ändå, knappt är hon ens nödtorvtigt frisk, förrän hon åter är i verksamhet.

Nu gäller det ett nytt räddningsverk. Inte få armeniska kvinnor undgingo döden endast för att rövas till turkiska harem. Många av dem voro småflickor, vuxna nu. De olyckliga ha levat under föreställningen att ingen mer fanns kvar av hela deras folk, att armenierbegreppet verkligen var utplånat ur världen, att de bara hade att finna sig i sitt avskyvärda slavinneöde.

Det är dem det gäller nu. Hur komma i kontakt med dem? Fröken Jeppe ler igen sitt goda leende: det finns smygvägar. Somliga hjälper man att rymma, andra direkt köper man fria. Det kan gå. Och i Aleppo i Syrien, (som står under franskt protektorat), har man nu — tack vare otrolig energi, helt visst! — lyckats få till stånd ett hem för dessa till livet återbördade. All den fostran, t. o. m. snygghet, som armenierfolket håller på, har försummats. De måste också lära sig ett yrke för att kunna komma på egna fötter i framtiden, allra helst om, såsom i många fall kunnat ske, ansträngningarna att finna en eller annan på annat håll räddad anhörig eller bekant, leder till resultat.

Vad fröken J. med sin praktiska blick närmast tagit fatt på med sina skyddslingar, är att ge dem arbete, som lönar sig. Hennes »hem» skall kunna bära sig själv och ingen där behöva känna sig som en börda. Därför har man återupplivat förfärdigandet av gamla fina armeniska broderier i högst intressanta mönster, vilka f. n. hålla på att slå igenom som modevara i Paris. Dessutom har hemmet garveri, för att sysselsätta männen, och nu till sist är planen att få i gång jordbruk, ja, en fullständig skola för att utbilda duktiga lantmän av de räddade gossarna och dito kvinnor av de flickor, som ej ha håg eller anlag för handaslöjd.

Och härmed äro vi framme vid den brännande frågan: Varifrån skola då de 2,000 engelska pund komma, vilka kunde sätta fröken Jeppe i stånd att köpa behövlig jord för fortsättande av sitt utomordentliga kärleksverk och, det är ingen överdrift att säga: betydelsefulla kulturverk? Det är just vad hon frågar oss alla.

Dessa mina rader äro så bedrövligt få och föga uttömmande — tidningen skall ha sitt utrymme till så mycket annat! Men många av dem som läst dem kunna säkert fylla ut luckorna själva: hur öppet talar icke armenierfolkets tragiska historia och grymma öden till varje smula fantasi eller hjärta hos var och en! Och den, som sedan känner sig manad att göra något, är välkommen att sända även de minsta bidrag till fröken Karen Jepses Aleppo hem under adress: rektor Natanael Beskow, Djursholm, eller fröken Gerda von Friesen, samma adress.

MARIKA STJERNSTEDT.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

SIGNE HEBBE OM MATILDA JUNGSTEDT

JAG KOMMER STRAX ATT TÄNKA på Björnstjerne Björnson när jag ser Signe Hebbe. Har hon inte samma glimt i ögat — humorns, trotsets — och lyser inte hennes ansikte av ett temperament, i släkt med hans? Och så det vita håret, i en fint krusig gloria...

Men jag hinner inte långt med mitt funderande i ämnet. Signe Hebbe trycker min hand och säger:

»Det har gripit mig djupt. För endast 14 dagar sedan träffade jag henne kry och glad. Och nu är hon död. Hon och Anna Klemming — de två ha varit mig så kära! Ett skede ur mitt liv har försvunnit med Matilda Jungstedt.»

Hon får fram ur sina gömmor, så rika på minnen i form av porträtt, brev, urklipp, en diger packe, varpå det står: Matilda Jungstedt. Roll- och civilporträtt av den stora konstnärinnan. Carmen i växlande attityder — passionerade ögon, ett snärjande leende, en ormlik grace i gesten när hon kastar rosen — Orfeus med sin ädla profil, Amneris i »Aida», Boccaccio, Niklas i »Hoffmans sagor».

— »Varför hon lyckades så bra även med komiska roller berodde på hennes stora fond av humor», säger fröken Hebbe. »Jag skulle vilja kalla dessa tre egenskaper: godhet, humor, uppriktighet hennes förnämsta. Aldrig skulle hon ha drömt om att skada en kamrat, att skaffa sig någon fördel på andras bekostnad. Intriger lågo henne lika fjärran som falskhet och förfälskning. Hon visade vad hon kände, hon sade vad hon tänkte. Det var inte utan, att hon därmed stötte många för huvu-

det — liksom med sin imitationsförmåga. Den roade hon oss, sina vänner, ofta med — hur godmodigt rolig, hur kvick hon var! — men en sådan gåva är farlig när det gäller människor, som inte ha humor. De bli stötta, de ondgora sig... Kanske var det personligt groll, som var grunden till att Matilda Jungstedt icke erbjöds platsen som lärarinna vid Operan när den blev ledig efter Vendla Sörensen. Hon hade kommit dit på mina rekommendationer sedan jag själv fått erbjudandet och avböjt; efter henne kom Nyblom och så fru Lizell... I stället borde fru Jungstedt absolut haft platsen! Jag tror också, att hon kände sig förbigången.

Annars var Matilda Jungstedt snarast en timid natur. Hon talade aldrig om sig själv och hon hade stark självkritik, nästan litet för mycket. Nåja, hur ofta ha inte de bästa ibland oss samma »fel!» Jag minns en liten intagande episod om Jenny Lind. Det var efter en representation i Wien. Hon hade hänfört hela publiken med sitt spel, sin sång, och Meyerbeer kom betagen inrusande i hennes loge. Där låg sångerskan på golvet, mitt i högen av blommor, och ropade mot kompositören: »Seien Sie nicht böse, seien Sie nicht böse! Ich hade so schlecht gesungen!»

Och fröken Hebbe erinrar sig i detta sammanhang med ett vemodigt leende, att hon lovat Matilda Jungstedt en gång att testamentera till henne en bronsplakett av Jenny Lind, med C. G. Qvarnström som mästare. »Den tyckte hon så mycket om!»

Vi tala om fru Jungstedts »Carmen» och fröken Hebbe berättar, hur förtjust greve

v. Rosen, målaren, var i denna hennes roll. »Hon sprang som en fläckig leopard över scenen», var hans uttryck, och han skrev ett långt, smickrande brev till henne efter premiären. Den berömde portugisen d'Andrade ansåg, att »utom Calvé ingen annan konstnärinna framställt en så fullkomlig Carmen-typ som fru Jungstedt.»

Men nog fanns det personer, som inte tyckte om fru Jungstedt. Jag minns en, i mera framskjuten ställning inom teatervärlden. Jag var angelägen att försona dem med varandra och bjöd dem hem på middag samtidigt. Jag gjorde mig rätt mycket besvär med maten, placerade dem bredvid varandra och sökte efter angenäma samtalsämnen. Förgäves. Jag tror inte, att Matilda Jungstedt yttrade ett enda ord till sin granne; och av försoning blev intet.

Jag frågar, hurudan fru Jungstedt var som elev. »Bland de älskvärdaste jag haft», blir svaret. »Så snabb i uppfattningen, så musikalisk. Ja, ni vet kanske, att hon spelade piano utomordentligt — de svåraste saker från bladet och med utsökt konst. Jag kommer ihåg hennes första lektion. Hon skulle gå »drottningmarschen», — ett av »proven» — och hon gjorde det så vackert, att jag i förtjusningen tog till ett manligt kraftuttryck...

»Jag vill till sist som slutomdöme om Matilda Jungstedt säga, att hon var aristokrat», säger fröken Hebbe. »Och ett ord av George Sand faller mig in — det passade så väl in på henne: »La véritable distinction a toujours sa tristesse et sa mélancholie.»

MIGGS.

En originell julkäpp i Iduns julnummer.

Iduns julnummer med Olle Hjortzbergs vackra omslagsbild av det heliga barnet synes nu överallt i butiksfönstren, lockande till inköp av detta julhäfte som slår rekord ifråga om innehållsrikedom, omväxling och roande läsning. De allra förnämsta skönlitterära författare medarbetat i numret: Prins Wilhelm, Selma Lagerlöf, Ellen Key, Elin Wägner, frih. Carl Bildt, Albert Engström, Karl-Erik Forsslund, Hasse Z., m. fl. Två ministrar i Stockholm, nämligen den finska dr Werner

Söderhjelm och tjeckoslovakiska Vladimir Radimsky berättar julminnen, Margit Ekegårdh har skrivit ett trevligt sagospel, Birger Sjöberg sjunger en alldeles ny visa om Frida, förresten berättar en hovdam gamla julminnen från hovet, där finnas artiklar om julsrock och julpoesi, m. m. läsvärt.

När elaka herrar voro snälla små gossar blevo de fotograferade någon gång av sina mammor. Tolv stycken dylika fotografier av skribenter kända för sin spetsiga penna avbil-

das, man får bl. a. se Carl Laurin, Dan, Ludvig Nordström, Karl-Gerhard m. fl. skrivande herrar. Kan man gissa rätt vilka de äro har man utsikt att som pris få en lika ovanlig som lockande kollektion böcker. Samtliga de författare som avbildas ha nämligen skänkt en bok var och som de dessutom försett sina arbeten med egenhändiga dedikationer får den lyckliga vinnaren en raritet som gör presenten ännu mycket värdefullare.

GALSWORTHY OM LIVETS IRONI

EN FORSYTES BRITTSOMMAR, ANMÄLD AV TOR HEDBERG.

DEN SAMLING SMÄRRE NOVELLER, som under denna titel i en förträfflig översättning av Agnes Byström-Lindhagen införlivats med den svenska bokmarknaden, tillhör det bästa av den med allt skäl så populära författarens produktion. Ja, frågan är väl, om han icke med ännu finare och säkrare konst behandlar den episodiska novellen än den breda samhällsromanen, där de utmärkt träffade och åskådliggjorda typerna ur det engelska borgardömet icke alltid lyckas bibehålla intrycket under årens och skiftenas växlande gång. I novellens sammanträngda form och dess i sig avslutade episod ger skildringen däremot icke blott typen utan även individen helt och uttömmande i ett visst livsavsnitt.

Bokens undertitel skulle kunna heta: livets ironi. Det är en ironi, stundom mild och överseende, präglad av ålderdomens vishet och resignation, stundom bitter och skoningslös, fylld av ungdomens patos, dess offervillighet, dess stränga, tragiska livsuppfattning, stundom kyld av vardagens skumma, kalla dagar, grym och likgiltig. "Livet spelar melodien — vi dansa." Detta bokens motto anger motiven: några dansande figurer i livets vimmel, iakttaga med en skarp blick för deras egenheter, deras individuella sätt att uppbära sin kavaljersroll och skildrade med ömhet, humor eller stränghet, men dock alltid med en varm medkänsla.

Det är den gamle kavaljeren Jolyon Forsyte, som, åttioårig, upplever sin sista vår och för sista gången går ut i dansen, sirlig, gammaldags ridderlig, en smula andfådd, men oemotståndligt lockad av musikens trollmakt, av rytmens unga, oroliga puls, oändligt tacksam mot sitt hjärtas dam, som ju intet har att ge honom, men med kvinnlig takt besparar honom förödmjukelsen att se sig genomskådad och förlöjligad. Det är en av de vackraste, finaste, självfullaste skildringar av ålderdomens vemod och tragik jag känner, given utan någon försköning, utan att undandölja ålderns skröplighet, dess naiva illusionsliv, dess oersonliga egoism, men dock med en aldrig svikande pietet. Det gamla livet är så skört, så bräckligt, så dyrbart genom sina minnen, och författaren tar det med varsam hand och håller det upp mot ljuset och låter solen än en gång genomlysa det, så att det iriserar i livets matta regnbågsfärger. Så faller det och splittras, med kristallens spröda, rena och klingande ton.

Som motstycke till denna samlingens första och kanske främsta novell, som givit den sitt namn, står den fjärde: "Äppelträdet", historien om ung, blossande kärlek, hälften sinnesrus, hälften svärmeri, börjande som lek, slående ut i full låga några korta lyckostunder, — och så, meningslöst, i ungdomens grymma nyckfullhet offerad åt förgängelsen. Det är historien om den unge studenten, som på en sommarvandring kommer till en avlägsen böndgård och stannar där en tid, lockad av en ung flickas plötsliga, oersonliga kärlek, som han den vackra vårdagen kan plocka lika lätt, som han kan plocka en blomma vid vägen. Själv berusad av ungdomens lyckodrift, av hennes ljuva, tanklösa hängivenhet, är han även nära att plocka den, då han räddas från vad hans samhällsmedvetande måste nämna ett brott genom ett tillfälligt sammanträffande

med några ungdomar ur sin egen klass. Han flyr, räddar sig tillbaka till det borgerliga, moraliska livet, med en smula skam och ånger i själen, men glömmer snart den heta sommardrömmen i ett svalt och lugnt äktenskap. Efter tjugufem år kommer han av en händelse tillbaka till samma trakt där detta lilla ungdomsdrama utspelats, och får då veta vad hans "räddning" kostat. Vid flickans grav invid vägkorsningen, självmördarens gravplats, får han höra det tragiska slutet på den glömda ungdomsförvillelsen.

Denna i sig själv ju föga originella historia är berättad med en konst, en lyrisk flykt och

Två dikter av Magda Bergquist.

Den unga svenska lyrikern fröken Magda Bergquist har i Tyskland vunnit stora framgångar. Hennes dikter, bl. a. de här återgivna, ha översatts till tyska, och i München ha givits särskilda "Magda Bergquist-aftnar" med uppläsning av hennes dikter.

DU BAD MIG —

*Du bad mig att skriva en dikt på ett blad,
ty ack, jag rimmade så lustigt och så väl.
Jag skrev dig ingen visa, men fast jag inte bad
du ristade en dikt i min själ.*

*Jag diktade ej visan, som skulle gjort dig glad,
änkönt jag lovade — förlåt mig, o, förlåt!
Med eld har du ristat i mitt hjärta en rad.
Jag läser den vid strömmande gråt.*

*

ALPENGLÜHN.

*Var det en ängels hand, som lyfte bort en flik
av fästets blåa väv? Det föll en glans
på bergens höga, snöbetäckta krans
av sol från himmelrik.*

*Förstummad blev vår lek och strängaspelens
ljud. —*

*Se, alpen brinner röd vid helig fest.
På fjällets is ha helgon mött en gäst.
En själ har gått till Gud.*

en dämpad lidelse, i vilken man igenkänner "Den svarta blommans" diktare och som gör den gripande och oförgätlig. Och i båda dessa noveller äro mänskoödena inflettade i naturskildringar av en stor och sällsynt konst. Det engelska landskapets idylliska och frodiga skönhet känner och tolkar Galsworthy som få. Han kartlägger icke, målar eller tecknar knappast heller, men han har en ovanlig förmåga att giva landskapets hemliga, anade liv i dagens och nattens växlande stunder och stämningar, att sammansmälta syn och doft och ljud eller tystnad till ett mystiskt levande väsende. Han ser på naturen som en förälskad på sin älskade.

Konflikten mellan naturmoral och samhällsmoral, — en konflikt som Galsworthy ofta vidrör, men dock med en varsam och belevad hand, utan upprorsmannens lust att driva den till de yttersta konsekvenserna, ger motivet även till ett par av de andra novellerna: "En stoiker" och "Den förste och den sista".

I En stoiker skildras, åskådligt och humoristiskt, en till ålder kommen kraftmänniska, som efter år av framgång och segerrik vilja ser sin lyckas stjärna dala och kämpar den sista kampen för att rädda några spillror av sitt liv mot de nya, framstormande skarorna. Det är ett slags modern Falstaff, av lika väldiga fysiska mått som den store förebilden, men något modererad och moderniserad andlig volym. Han är icke fullt så bortom gott och ont som denne, han har samhällsmoralen inympad på sig, men han kan även, då ändamålet synes honom lofvärt, frigöra sig från den, utan betänkligheter och utan samvetsskrupler. Och då slutligen endast döden kan rädda honom ur knipan, uppsöker han den med oförbrännligt gott humör, — vid middagsbordet. Det är en lukullisk måltid som ändrar den gamle sybaritens apoplektiska liv. Skildringen verkar i all sin djärvhet fullt trovärdig och blottar något av den praktiska hedendom, som ännu och alltjämt ligger fördold på botten av den engelska nationalsjälen.

"Den förste och den siste" ställer emot varandra, väl skematiskt, två bröder, som icke synas hava något, ens så ringa familjedrag gemensamt. Den ene, en streber och framtidsman, hänsynslös och feg, den andre en förolyckad individ, som dock i avgörande ögonblick kan höja sig till en moralisk skönhet. Den ena lyssnar blott till den yttre, traditionella moralens bud, den andre hör den djupare mänskliga stämman, som vittnar om eviga och oförgängliga hedersbegrepp och lagar. Kontrasten är given med grella och, som sagt, något skematiska färger.

Även i "Jurymannen" behandlas denna den innersta mänskliga naturens upprorsanda mot grymt och tanklöst utövade samfundslagar, och dess slutliga resignation inför det till synes oundgängliga.

Den sjätte novellen slutligen ger några bilder ur barndomslivet, vackert och känsligt sedda, men dock endast "sedda", icke riktigt upplevda. — Men hur många barnskildringar äro det?

I Ortbladberg

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

HEMMA HOS HELENA NYBLOM

DEN STRÄLANDE 80-ÅRINGEN MED DET UTMÄRKTA MINNET OM DE MÄNNISKOR, SOM GJORT DET STARKASTE INTRYCKET PÅ HENNE.

HELENA NYBLOM BLIR 80 ÅR DEN 7 december, men hennes verk tillhör den eviga ungdomen. Den kanske bästa delen därav, hennes sagor, gå vidare från den ena tacksamma generationen barn till den andra. En graciös saga av hennes hand återfinnes på barnsidan i detta nummer.

När Helena Nyblom nu ser tillbaka på ett liv, som varit ovanligt rikt, kan hon göra det från ett hem, där möbler och konstsaker tala ett vackert språk, också de, om dagar som farit. Helena Nybloms »Minnen» har ju vår läsekrets genom Idun njutit av. En av Minnenas mest förtjusande egenskaper är säkert den, att författarinnan säger precis vad hon tänker, utan hänsyn till vedertagna meningar. Och alldeles samma egenskap röjer hon, när man talar med henne personligen! Det underliga är för resten också, att denna gamla dam — när det gäller en så pass hög ålder, vågar man ju verkligen begagna det älskliga och vördnadsbjudande uttrycket »gammal dam» — har skrivit sina memoarer fullkomligt ur minnet, utan stöd av dagböcker eller brev. Men så har fru Nyblom också ett minne, som tar upp allt som riktigt lever. — Min man brukade säga, berättar hon, »du är så tacksam att vara samman med, för när man berättar något roligt för dig kommer du ihåg det för alltid».

Professorskan Nyblom har känt så gott som alla samtida storheter i Sverige och Danmark — på den tiden det var gott om berömdheter och berömda kretsar, vilket det ju icke är nu. — Vilka personer av alla dem professorskan träffat, ha då gjort det starkaste intrycket på Er? frågar Iduns medarbetare.

Svaret är betecknande för hennes absoluta självständighet och vana att gå sina egna vägar — dem hon nämner höra ingalunda till de vedertagna »storheterna»:

— Det är tre personer, som gjort det starkaste intrycket på mig. Den första var min tidigaste lärarinna Suzanne Dalgas, som var sådan i sin undervisning som de moderna lärarinnorna vilja bli: hon sökte få fram det personliga, levande hos eleven. Den andra var den svenska målaren innan fröken Ribbing, som var en strålande människa — jag kan inte karaktärisera henne på annat sätt. Den tredje var en fransk dominikanermunk, Clérissac. Han var den största begåvning och den sublimaste människa jag känt. Jag träffade honom i Florens.

Inom parentes sagt hade fru Nyblom redan innan hon gjorde bekantskap med munken övergått till katolicismen. Nu till 80-årsdagen uppvaktade henne katolske biskopen i Stockholm Müller och överräckte åt henne en orden, »Pro Ecclesia et pontifice» i guld. Denna orden stiftades av påven Leo XIII och ges vanligen till kvinnliga medlemmar av kyrkan, som utmärkt sig.

— Nå men Björnson då, gjorde inte han ett starkt intryck?

— Så länge Björnson talade, var han utomordentlig, men när man sedan tänkte

över vad han sagt, tyckte man inte det var så underbart. Han var större diktare när han talade än när han skrev.

»För resten» — fortsätter fru Nyblom, och nu beundrar man igen hennes oberoende i omdömet — »så tycker jag, att det i regel är mycket mer innehåll i kvinnorna än i männen. Männen sköta sitt yrkesarbete utmärkt, i regel bättre än kvinnorna, men —» Vi låta det vara nog med detta men, ty ett enkelt »men» kan väl ändå aldrig tagas som majestätsbrott.

Den svenska sångerskan som tog normännens hjärtan.

DEN BILD SOM HÄR SES ÄR FRÅN Norge. Den visar Naima Wifstrand och hennes norska kollega Carl Struwe vilken senare också är bekant för vår publik sedan hans gästspel på Stockholms opera.

Naima Wifstrand har nyligen gästade Bergens nationalteater i Czardasfurstinns vilken operett tack vare henne upplevt en verklig brittsommar. Att Naima Wifstrand hör till de verkligt benådade konstnärinnorna på scenen visste man förut men de bergensiska tidningarnas entusiasm tjänar till att ytterligare understryka detta för vår landsmaninna smickrande faktum. Den norska pressen förstår att fullt ut värdesätta den framstående sångerskans briljanta stämma, hennes charm i framträdandet och den intelligens i tolkningen som förstår att göra dessa emellanåt ganska själlösa operettdockor till levande kvinnor.

Fotografien här är tagen uppe på Flöien, ett av de höga fjäll som ligger i närheten av Bergen och dit man med linbana kommer på tio minuter.

När Helena Nyblom valde goda möbler före andra människor.

Helena Nybloms säkerhet i omdömet har för resten visat sig också gentemot vad som ibland är inte lättare bedömt än människor, nämligen möbler. En fin ram omger henne i hennes lilla hem i Floragatan 15! Och likväl tillkom detta hem under smaklöshetens decennier, 60—70-talen. På den tiden stoppades alla de gamla ärvda stilmöblerna på vinden, och hemmen fullproppades med så mycket »personligt», att de blevo alldeles operonliga. Men det unga professorsparets första salongsmöbel av stolar — den som ännu står i Helena Nybloms salong — visar rena, goda linjer och hade ritats av hennes fader, den utmärkte danske målaren, professorn och statsrådet Jörgen Roed. Och sedan, när paret skulle inreda sitt sommarhem, då gick inte fru professorskan som säkert alla andra både professorskor och konsulinnor och enklare damer på den tiden och köpte fula stoppade stolar, otympliga »divansbord» eller hemska ljuskronor av gjutgods. Nej, hon var originell som alltid och gjorde vad som så många förståndiga och smaksäkra människor göra nu för tiden: gick till enkla och billiga antikaffärer i Stockholm, köpte till otroligt billigt pris stolar, soffor, bord, byråar av gammalt svenskt arbete — och fick ett vackert hem, vars värde är det samma än i dag och endast ökas med åren. Och där stå nu t. ex. de vackra engelska ekstolarna med rottingsitsar från 1830-talet, ett gammalt gustavianskt spelbord, som användes som skrivbord, o. s. v.

Men den möbel, som är hemmets ägarinna kärast, är nog ändå den stora flygeln. Helena Nyblom älskar över allt annat musik. Hon spelar fortfarande trots sina 80 år ypperligt de stora klassikerna, som hon älskar, och den ställning framför flygeln, vari hon avbildas sid. 1144 är karaktäristisk för henne.

Helena Nyblom, som inom parentes sagt ju skriver en utmärkt svenska och är svenska, men föredrar att tala danska, har alltid satt en prägel av något kultiverat danskt över sitt hem, och ännu i dag härskar dansk stämning i hennes kombinerade salong-skrivrum. Och det allra finaste utslaget man finner där av dansk konst, kultur och kynne är det porträtt i olja, som hennes far Jörgen Roed utfört av sig själv och sin hustru. För resten är det klart, att i detta hem, som skapats av en professor i konsthistoria och estetik samt av den högtbegåvade dottern till en framstående dansk målare, skall man finna mycken nobel konst. En vacker kuriositet är Zorns porträtt i akvarell av en av sönerna, Holger Nyblom, från 1880. Professor Nyblom hade recenserat en utställning i Stockholm av den 20-åriga målaren, och sedan infann sig den unge Zorn i Uppsala hemmet för att måla av en av pojkarna. Prins Eugens oljemålning »Tyresö» hänger där också, dubbelt kär för ägarinnan, därför att hon tycker den furstlige målaren vara »en av de mest humana, goda och ädla naturer» hon kommit i beröring med.

CAP

Palmery
Finaste ätchoklad
särdeles lättsmält

Mjolk
Finaste ätchoklad
med bästa gräddmjölk

Gräddkrokant
Finaste ätchoklad
med grädd och Krokant

För finsmakare
de bästa ätchokladerna

KORSTECKNET UPPSTÅR IGEN

LUTHER ANBEFALLDE DET, SÄGER PASTOR SCHRÖDERHEIM.

Komminister *Rich. Wikmark* i Matteus svarar ett lakoniskt *nej* på frågan, medan regementspastorn, fil. doktor *R. Brandel* ger sitt svar följande avvägning:

Ur synpunkten av min kärlek och vördnad för korsets tecken svarar jag *ja*; ur synpunkt av min fruktan för slenterianmässig ritualism svarar jag *nej*.

Följande två prästmän, pastoratsadjunkten *Per Gyberg* i Katrina församling och regementspastor *Elis Schröderheim* förklara sig däremot utan tvekan för korstecknet:

På Eder förfrågan, huruvida jag anser, att korstecknet bör komma till heders igen inom det kyrkliga livet, vill jag svara ett obetingat *ja*, då jag nämligen ej kan finna något giltigt skäl, varför Sveriges kyrka skall vara den enda inom Lutherdomen, som helt avskaffat och bannlyst denna lika urgamla som sköna kristliga symbol. Jag önskar emellertid se korstecknet användas blott vid *gudstjänsterna* och vid *kyrkliga förrättningar* samt utföras allenast av *prästen* vid lämpliga liturgiska moment. Ett utsträckt nyttjande av den heliga symbolen skulle nämligen enligt min på talrika resor, i de katolska länderna grundade erfarenhet blott leda till missbruk och urartning med ty åtföljande tanklös vanemässighet eller rent av vidskepelse. Beträffande alla dessa spörsmål böra emellertid givetvis först både präster och kyrkofolk gemensamt få uttala sina åsikter och önskemål, att all onödig oro och varje ödesdigert missförstånd måtte i enighetens och samförståndets tecken undvikas.

Per J. Gyberg.

Ja, naturligtvis bör korstecknet komma till heders igen i vår kyrka. Det är egentligen underligt att detta urkristna bruk någonsin

På senare tid ha även inom prästerliga kretsar många gjort sig till förespråkare för att korstecknet skulle återupptagas i det evangeliskt-lutherska fromhetslivet. Och en lekman, friherre Gustaf Cederström, har nyligen i en tidningsartikel tagit till orda i samma riktning och bl. a. yttrat, att "man vill knappast tro på möjligheten av att detta så småningom lagts bort, liksom vore man generad för detta de kristnas igenkänningstecken, för vilket så många av våra trosfränder lidit martyrdöden, och som för den andlige stridsmannen spelar samma roll, som fanan för den världslige." För att något allmännare erfara prästerskapets mening i denna fråga har Idun utbett sig ett uttalande: Anser ni att korstecknet bör komma till heders igen i det kyrkliga livet?

kunnat försvinna ut vår kyrkas liturgi; — det förekom redan i *fornkyrkan* (före martyrtiden); det omnämnes av t. ex. den helige *Ireneus* i *Lyon* († 202) och flera andra kyrkofäder. *Luther* säger i sin *Lilla Katekes* — som utgör en av Svenska kyrkans förnämsta bekännelseskrifter — "när du uppstår om morgonen, skall du göra det heliga korstecknet och säga: I Guds, Faders och Sons och den helige Andes namn" etc. Samma föreskrift gör *Luther* för den dagliga aftonbönen. I *alla andra kristna kyrkor* — utom de reformerta och sekterna — förekomma korstecknet. I våra nordiska systerkyrkor — den norska, danska och finska — är det föreskrivet för dopet. I Svenska kyrkan har det före-

kommit vid dopet ända till år 1811,* då vi genom inflytande av 1700-tals-rationalismen och otron förlorade det.

Av ett flertal personer — mest lekmän — har jag hört den bekännelsen, att de dagligen teckna sig med korsets tecken vid morgon- och aftonbönen. Endast okunnighet, fördom och fanatism kan föranleda en människa att alltjämt idissla det utslitna talet om att "korstecknet är katolskt". (Sic!) Vår n. v. ärkebiskop godkänner korstecknet, har själv gjort det vid kyrkoinvigningar och dyl. tillfällen.

Egentligen är det en *skam* för vår kyrka, att vi ej ha det i vår liturgi *påbjudet*. Man vet ju emellertid, att det var under vår kyrkas värsta dekanstid som vi förlorade det. Häpnadsväckande är dock, att man icke i denna vår kyrkliga "renässans-tid" varom ideligen deklamerar vid prästmöten och i kyrkotidningar, kunnat besluta sig för korstecknets återinförande.

Nåja, *många* präster bruka det både vid dopet och vid välsignelsens utdelande, i nattvardsmässan eller annorstädes. För min del har jag nu i jämt 10 år praktiserat det och ämnar att alltjämt därmed fortsätta såsom en god lutheran och lydig lärjunge av doktor *Martin Luther*.

Mätte vår svenska kyrka *mycket snart* göra *bot och bättring på denna punkt!* Korstecknet har nämligen icke blott gammal-luthersk hävd utan även en mycket skön och djup symbolisk innebörd, som jag icke anser mig här behöva skildra, då den ju är känd för varje bildad människa.

Elis Schröderheim.

* Således i 220 år efter reformationens fullständiga seger i vårt land.

UMGÅNGESLIVETS A OCH O: Den viktigaste kunskapen.

EGENTLIGEN BORDE DET VARA till ungdomen man riktar alla tankar och råd vilka avse att upplysa om umgängeskulturen, om sättet för människornas färdsel med varandra. Men som det dessvärre icke bara är ungdom, som brister i vett härutinnan, så kommer man vid alla samtal av denna art (alltså även de skriftliga!) att förbise ungdomens mera speciella synpunkter.

Ungdomen behöver allt vad vi kunna lära den, således även allt vad som innefattas i begreppet *levnadsvett*, och den behöver dessutom för den tid den skall gå till möte, något som kanske flertalet av våra dagars överklassmödrar icke kunna lära den.

Om jag i det följande gör ett försök att något förklara, vad detta är, är icke orsaken en förmåten tro att kunna lyckas klargöra i ord vad jag icke ens själv anser mig ha ett fullständigt begrepp om. Jag kan endast visa åt vilket håll detta självständighetens *Nebo land* ligger, och helt enkelt och personligt försäkra, att det är det viktigaste en nutidskvinna kan visa det kvinnosläkte, som representerar nästa generation.

Jag talar om den kedja av orsak och

verkan, som ute i det arbetande livet, ute i samhället, reglerar alla våra göranden och låtanden av samhällelig art. Hitintills har umgängeskunsten och umgängeslivet åtminstone för kvinnornas räkning ansetts såsom något personligt och individuellt. Det nya området för dem, det som jag här önskar tala om, är icke personligt, och berör uteslutande deras förhållande till deras eget förvärvsarbete och till allmänna ting.

Det gäller den sakliga stramhet, som den modärna unga självförsörjande kvinnan redan hunnit förvärva sig och som är hennes privilegium framför hennes medsystrar. Den kvinna, som icke haft professionellt arbete, kan knappast förstå vad detta innebär, och har följaktligen mycket svårt att lära bort vare sig regler eller genvägar om detsamma.

Och ändock är detta det allra viktigaste en nutidsmor kan lära sin uppväxande dotter.

Liksom idealet för den förgångna tidens unga flicka var att hon skulle vara så förekommande som bara möjligt, har idealet för den nutida unga kvinnan övergått till något helt annat, hon skall vara så korrekt som bara möjligt. Livet, arbetet, realiteterna,

ha intet bruk för det övermått av goda fasoner, vilket brukar betecknas med att vederbörande är förekommande. Den som nu vill representera det högsta måttet av livsduglighet och förnuft skall vara korrekt, saklig, så att säga praktisk i sitt sätt att vara.

I nio fall av tio innebär detta den största artigheten gentemot den person, hon vänder sig emot, ty vederbörande har icke tid med annat. I arbetet är det fullkomligt nödvändigt att icke ha ett »privat» sätt. Det hindrar ju icke, att man kan vara både hövlig och även belevad.

Det finns till och med i vår tid en alldeles speciell form för belevnhet, en viss avmätt, men därför icke mindre utsökt artighet — den som man träffar hos de mycket högt betalda och hetsade herrar; vilkas varje minut är värd pengar, och vilkas varje ord betyder en realitet, en maktutövning.

Denna artighets kvinnliga motsvarighet kan nog även spåras i vår tid.

Vad vi emellertid behöva lära våra döttrar är själva den sinnesart, ur vilken den nya formen för goda fasoner, arbetets belevnhet, är framsprungen. Första villkoret är respekt för arbetet. Men därom i nästa artikel.

GWEN.

Våra Möbeltyger och Gardiner

äro i förhållande till kvalitet de billigaste. Prover sändas. Precisera godhetsfullt vad Ni önskar. Sörenings Konstfiften, Göteborg.

Finns inte vänskap mellan kvinnor?

FRÅN EN LANDSMANINNA, BO-satt i Hamburg, ha vi haft nöjet mottaga nedanstående, på en gång sakliga och varmt kända inlägg — tacksamma för det vänliga omdöme fru Dagmar von Th. behagar följa om Idun:

Jag myste verkligen, när jag slog upp den senaste Idun, alltid en kärkommen hälsning från mitt gamla oförgätliga hemland. Jag myste av tillfredsställelse över mitt lyckliga folk, som har tid och möjlighet att ägna tankar och intresse åt annat än livets nödort och yttersidor, som äger frihet att skänka uppmärksamhet även åt det väsentliga, åt människan själv, åt hennes inre. Det är eder inbjudan till meningsutbyte om problemet kvinnornas vänskap, som för en gångs skull satt pennan i min hand.

Även jag har haft nöje av En kvinnas biktbok, jag måste säga, större utbyte än av något jag läst på mången god dag. Hon är storslagen i sin öppenhet, i sin moraliska styrka, i sitt djup och sin vassa spiritualitet, denna Marie Lenéru. För min uppfattning, så vitt jag förmår döma, står hon som en av de underbaraste kvinnor, och jag kan därför icke tolka som annat än ett utslag av den överlägsna människans tillfälliga ringaktning för andra, den ensammas missmod över sällsyntheten av det ideal, som föresvävar henne, den skälvande systersjäl hon söker.

Från kvinnorna inbördes, liksom mellan de båda könen, ljuder ständigt samma suckan:

Ich such' eine Seele so schön wie meine, so schön bewegt...

Varje uppmärksam läsare finner gång på gång hur hon motsäger sig själv, beroende på hur hon lider i ögonblicket och den färg lynnet härigenom får. Det är detta, som ger Biktboken en så påtaglig prägel av äkthet och uppriktighet, att hon talar till oss i sina obehagade ögonblick. Själva språket framträder mångestädes, man kunde säga: i negligé, med sina dunkla, slarvigt byggda satser, flyktigt nedkastade infall, något som jag också finner att översättningen noga iakttagit.

Därför är det också i stil med det hela, att det ur Biktboken kan plockas fram åtskilligt, som tyder på, att det även för henne fanns kvinnor, vilkas liv och personlighet för visso voro »värda att respekteras». Jag behöver blott nämna hennes egen mor och vad hon säger om den heliga Teresa, eller denna m:me Duclaux,

som skymtar förbi, alltid nämnd med stor aktning. Marie Lenéru påstår ju blott, att vänskapen är sällsynt, hon menar ingalunda, att denna känsla skulle vara utesluten eller obefogad.

En sådan mening vore också helt orimlig. Låt mig blott erinra om de tusentals självständiga kvinnor, som slagit sig samman två och två för att bilda ett gemensamt hem. Särskilt i England vet vi, att sådana vänskapsförbund förekomma i vid utsträckning, i praktiskt-ekonomiskt avseende knutna ungefär efter samma grunder

H. SELLDIN

Den sedan gammalt välkända kontorsdräkten skjortblus och kontorsförkläde börjar nu alltmer försvinna. Vår unga moderna "kontorsfröken" har kommit underfund med att hon verkar mera chic i en enkel välsittande vardagsklänning än i blus och kjol. För att arbetsklänningen skall vara praktisk och på samma gång stilfull bör den sys av bästa material. En klänning av billigt material sitter ej väl, och tål ej heller slitning. Det är därför ytterst förståndigt att välja det bästa och man känner sig mera tillfredsställd med en stilig och fullt korrekt klänning än med ett dussin av sämre kvalitet. Och så länge klänningen hålles fräsch och väl pressad kan den användas om och om igen utan att man mister känslan av att vara välklädd. Dessa modeller visa några trevliga och praktiska arbetsklänningar, vilka förena smakfullhet och enkelhet. (Teckningar av H. Selldin.)

som äktenskapliga föreningar. Här råder, det kan man vara viss om, vänskap, grundad på den ömsesidiga beundran eller åtminstone aktning, Marie Lenéru begär av människor, som fälla livskampens vapen och sluta innerligt förbund. Naturligtvis stå icke alla på höjden, naturligtvis nå många aldrig högre än att de någorlunda dra jämnt — det kan till och med tänkas, jag har sett det, att de leva som hund och katt och ändå inte vill bli av med varandra. Precis som ett par gamla knek-

tar vid brädspelen och toddyn rasa så taket lyftes, och äro lika goda vänner för det. För att inte dra fram, hur det ibland kan gå till makar emellan.

Den oerhörda påfrestning, nutidens samhällsliv övar på oss alla, gör det oerhört betungande för en kvinna att stå allena. Om hon inte har en familj att sluta sig till, gäller det finna en väninna. Den ryska familjetypen, där man inte räknade så noga med ett »bihang» mer eller mindre, och som förekom också hos oss, är genom tidernas skärpa på väg att försvinna. Så mycket nödvändigare att kvinnorna sluta sig samman två och två. Den livliga strömningen inom samhället nuförtiden, det böljande vimlet underlättar, gudilov, fyndet av den rätta — samtidigt med att »mannen» lättare glider förbi, han uppenbarar sig, men flyter bort igen med strömmen. En kvinna däremot, nog lycklig att ha funnit en annan, som förstår henne, hon stannar kvar, och trösta sig med, som det heter i Peer Gynt »at spytt og håbe på vanens magt.»

Egendomligt är det likväl — som en professor en gång påpekade för mig — att medan det finns talrika och världsberömda brevväxlingar mellan män, äger litteraturhistorien knappast att uppvisa ett enda fall, då två väninnor växlat brev av bestående värde.

"Moster", "jungfrun" eller Andersson?

Att hembiträdena ha rätt till fröken-titeln är odisputabelt. Åtminstone de äldre, dugligare, mera självständiga borde själva hålla på saken i fråga och framhålla densamma, då de taga plats. Precis lika ledigt och enkelt borde de framhållas, akkurat lika lugnt som när de påyrka "så och så mycket vill jag ha i månaden, eget rum och så och så mycken frihet, 14 dagars semester om sommaren etc. etc."

Apropos detta nu föreslagna påyrkandet genast då de fästa sig, minns jag ett förhållande i min barndom i en väninnas hem. Deras dugliga, självmedvetna, ej så unga hembiträde hade genast då hon tog plats sagt att hon inte ville kallas i förnamn utan kallas "jungfrun" av både herrn och frun och barnen. Ja, hon gick ännu längre, hon ville inte servera vid bordet, byta tallriker etc. etc. utan då det fanns fru och tre uppväxande, kraftiga och friska döttrar, så föreslog hon, att dessa alternerande skulle utföra den nämnda sysslan.

Som hon var en allvarlig, till synes präktig människa, med de utmärktaste betyg, så villfors hennes begäran. Och det hela gick utmärkt i lås. Jag själv satt många gånger som gäst vid detta bord. Och jag minns ännu friden, lugnet och trevnaden i detta hem, där allt var mycket enkelt, men just därför tilltalande.

Nu kunde man också tänka sig, att enbart efternamnet begagnades, såsom Nilsson, Andersson, eller vad nu hembiträdets efternamn är. I större affärer

(Forts. sid. 1146.)

Ett värdefullt bruk

är att dagligen intaga en av Spieckers **Sanokapslar**. Återupprätta på kort tid nervsystemet, undanröja trötthet, missmod och sömnlöshet, alstra energi, levnadsmod och spänstighet! Finnes å alla apotek och i kemikalieaffärer i askar å kr. 2.25 och 4.25.

ETT BREV OM ÄKTENSKAPET

AV NOBELPRISTAGAREN JACINTO BENAVENTE. ÖVERSÄTTNING FRÅN SPANSKAN FÖR IDUN.

DET VAR EN GOD IDÉ AV DIG att be mig, din bästa väninna, om råd vid det mycket vågade steg, som du snart skall taga. Angående en så viktig och avgörande sak som äktenskapet betyder en persons erfarenheter och enskilda mening ingenting, om också denna person vore själva klokheten och visheten i egen person. Du vet mycket väl att den som talar om marknaden går dit till slut. För min del skulle jag blott spå dig lycka, om det bara vore så att två års äktenskap vore tillräcklig borgen för framtiden. Men ditt brev har kommit mig att djupare tänka över många saker, som samlade vid olika tillfällen, lågo begravda och outnyttjade i mitt sinne, och nu, då jag drar dem fram i ljuset, finner jag icke så litet nytta och upplysning därav.

I första hand och trots det jag med mina ord kommer dig att förlora en del av din tillit, bör jag meddela dig, att hur mycket du än tror dig känna din tillkommande, och änskönt eder samvaro varit så djup och så intim som en långvarig förlovning tillåter det, så gifter du dig utan att känna honom. Och än mer: Du gifter dig med en man fullständigt olik den du kände. Du får ej ta det som ett skämt. Du kan vara övertygad om, att jag trodde mig känna min man, när vi gifte oss: en fyraårig förlovnings först, och så det, att våra familjer kände varandra sedan gammalt. Men allt det där betydde intet. Dagen efter vårt bröllop — om du tror det eller ej — var han en helt annan man. Hans röst fick andra tonfall, t. o. m. hans ansikte föreföll mig främmande.

Äktenskap kunna vara byggda på gemensamma intressen, på konventionell grund eller på den glödande passion, i vilken det sker en förändring av helt naturliga skäl, men i mitt fall var det ologiskt, orimligt, löjligt. Ja, löjligt. Tänk dig mig, som är så pratsjuk, tyst som en död, fjoligt betraktande min man utan att kunna finna på något att säga. När jag erinrar mig det, måste jag le.

Jag skulle vilja söka förklara för mig själv och därefter för dig orsaken till min ställning, och, när jag slutat att tänka och fundera över detta, tror jag, att mitt fall är det mest naturliga och vanliga för dem av mitt stånd, som ingå äktenskap. Om din kärlek har varit såsom min: en summa av ärbardhet och respekt, är det oomtvistligt, att du blott känner din tillkommande... hur skall jag säga det?... (Förlåt min tvekan, men jag vill icke glömma, att du ännu är ogift och utan att tänka därpå har jag givit mig ut på hal is, du känner i honom blott sällskapsmänniskan. Jag menar sällskapsmannen, den klädda mannen i motsats till den primitive, den... (jag måste skriva det, det kan icke hjälpas) den nakne mannen. (Jag är alldeles förfärligt chockerad; här skulle jag riva sönder brevet, om jag ej i min äregirighet hoppades att det skall få figurera i brev-samlingar till ära för denna spanska Mme Sevigné). Tänk noga igenom mitt brev; du förstår att jag med nakenheten och kläd-

Den spanska författaren Benavente, som förra året fick Nobelpriset, är en stor kvinnokännare d. v. s. i gallisk anda, såsom nedanstående brev från en fru till en trolövd visar.

seln hänsyftar på det andliga och ger exempel på uppfostran och socialt anseende i motsättning till mannens naturliga och primitiva instinkter. Vi fastslå alltså följande: Den man, som du icke kände på annat än klädseln (tag också detta uttryck i andlig bemärkelse), vars kött och blod du icke vet något om, den man, som du tillsvidare mera känner på grund av hans sätt att bära sin frack eller på överrockens snitt än på hans kroppsform, den man med vilken du icke har haft annat gemensamt än det i sällskapslivet tillättna, och vilken, om ock under fullständigt förtroliga former, avslöjar plötsligen från kväll till morgon hela intimiteten i sitt liv och sina vanor. Och i mitt fall — hur jag stöttes av denna förändring! Du har blott sett honom sätta sig, spatsera, dansa, hälsa, dricka en kopp té, såsom du ser alla andra människor göra det, kanske med mer eller mindre fina later men så opersonligt som möjligt, vilket ju är ett tecken på uppfostran inom sällskapslivet; och nu ser du honom äta utan ceremonier, kasta sig på soffan, gå i säng och stiga upp, kläda sig och taga skodon av sig... Jag erinrar mig denna detalj på grund av det intryck den gjorde på mig... Härav följer ett nytt sätt att vara, som förvånar och förvirrar

Vår nya franska minister.

(Fotografi se sid. 1145.)

DET NYA ÅRET KOMMER ATT medföra ett ombyte i härvarande franska legationshotell då den nya franska ministern Armand Bernard och hans maka göra sin entré där. Den nya ministern har såsom prefekt i Nizza sedan nära sju år tillbaka förvärvat sig mycket stor popularitet och det storkors av Nordstjärneorden som han innehar visar att han även vunnit konung Gustafs bevägenhet under dennes vistelse därnere i den soliga Södern.

Madame Bernard som är en parisiska från topp till tå kommer att på ett förträffligt sätt göra les honneurs som värdinna i franska legationens charmanta salonger. En Nizzatidning kännetecknar mme. Bernard som »la femme de haute distinction, d'une élégance a la fois discrète et raffinée, d'un charme exquis secondé par la haute et délicate prévenance du préfet des Alpes Maritimes.»

Mme. Bernards intagande dotter i ett föregående gifte, mlle. Germaine Careau har nyligen förlovat sig med en barndomsvän Charles Claude Duval, son till en av Paris mest framstående läkare professor Pierre Duval.

dig, och som, om du icke vore herre över dig själv, skulle förleda dig att tro, att ditt äktenskap vore ett felgrepp och att begära skilsmässa på grund av misstag på person. Med dessa precedensfall för ögonen vore det förnuftigt av dig, om du befriade dig ifrån den gängse föreställningen rörande smekmånaden, som ses i allt för ljusa dager av de ogifta eller av de olyckligt gifta par, som ej ha någon bättre period i sitt äktenskap att minnas. Vad mig beträffar har jag aldrig i mitt liv upplevat en värre tid. Förändringen i vanorna, den ständiga rädselan att begå något fel i hushållet, fruktan för att icke känna sig tillräckligt uppmuntrad av makens beröm som man misstänker vara bara tomma ord eller kanske rentav bara ett litet skämt, — allt detta försatte mig i en så kantig sinnesstämning, i en sådan nervspänning, att ibland kunde jag knappast bli ensam förr än jag började gråta utan att själv kunna begripa orsaken.

Trots förlovningstiden, som liksom ett förberedande fängelse har vant mannen vid att förlora sin frihet, lämna de sociala förhållandena honom dock fri och ledig. Men olyckligtvis svor han många gånger på, att han ej skulle göra som andra och lämna mig ensam, så att han åtminstone de första dagarna av äktenskapet såg sig nödsakad att hålla sitt förhastade löfte och icke lämna mig. Och om det är så att han icke vågar säga till dig för att icke göra dig ledsen: »kära du, livet är ju så långt, och vi ha tid till mycket, jag tar mig en liten tur och kanske kommer jag hem och har något nytt att berätta dig», faller det sig litet svårt för dig att föreslå honom det, även om du förstår att han ivrigt önskar det, ty han å sin sida skulle då kunna tro det vara ett tecken på likgiltighet och bristande kärlek. Det går inte — man måste med berätt mod sitta och ha ledsamt. Om jag icke fruktade att alldeles förskräcka dig skulle jag ställa upp denna sats: »Smekmånaden är äktenskapets största fara». Av hundra olyckliga äktenskap ha de nittionio blivit det, därför att man tagit smekmånaden för allvarligt. Du kan icke tillräckligt lägga dig vinn om att avskaffa eller åtminstone förkorta denna äktenskapets symfoni, som icke harmonierar med det övriga verket och som ofta slutar med ett falskt ackord. Dagen efter ditt bröllop skall du börja ett vanligt normalt liv, då du stiger upp skall du i stället för att förlänga en tröttsam duett gripa dig an med de husliga göromålen och icke hindra din man i hans vanor, icke en gång i det sedvanliga tidningsläsandet. Om du vill, att en mild stjärna städse skall tindra över er äktenskapliga horisont måste du komma ihåg, att honung* är en svårsmält föda; var icke en glupsk frossare, tag blott små portioner, så mycket som är tillräckligt för ditt dagliga behov. Förlovningstidens skälmska cupido bör få respas så snart Hymen har tänt sin heliga fackla. Jag motsäger här

(Forts. sid. 1146.)

* Smekmånad heter på spanska honungsmånad

KOSTYMER BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB • GÖTEBORG

5:~

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:~

I småklasserna är fantasin sprudlande, och barnens återgivande av de bibliska berättelserna kan stundom frammana de mest oväntade situationer.

Karl-Oskar, som är av tattersläkt och tillbringat hela sitt 10-åriga liv i lycklig frihet på landsvägen, är mycket intresserad och fullständigt oberörd av alla traditioner. Han kan ej alls erinra sig, vad fröken kallade det bröd, som Israels barn fingo att äta under ökenvandringen, och då hon vill hjälpa honom på traven genom att säga, att »det var vitt och liknade rimfrost», utbrister han, stammande av förtjusning:

De-de-delikatessbröd!

R. H. Härsbäck.

*

En liten flicka läser andäktigt: Huru ljuvliga äro icke dina boningar, Herre Segelbåt. (Sebaot).

E. P.

*

Vad hette den mannen, som blev stamfader för Israels barn?

Herbert, sävligt och med eftertryck svarar: Gustav V.

*

Potifars hustru ville locka Josef till ont, men han brydde sig ej om henne o. s. v.

Lilla Elsa infaller: »Hon var väl rysligt ful.»

*

— När ni slutat skolan i dag, vart vill ni då komma så fort ni kan hinna?

Lille nykomna Arvid svarar: »I storskolan.»

Plugg mamsella.

*

Ur en uppsats: »Om jag vore kung.»

»Vår kung är lång. Vår kung är vacker. Jag skulle dock icke vilja vara kung. Vore jag det, så skulle jag dricka kaffe varje dag på sängen. Sedan skulle fem män spela för mig, då jag steg upp och väntade mig. Så skulle jag ha många män,

Tävlan om den bästa skolhistorien har nu avgjorts och första priset, ett bokpaket för 25 kronor, har tilldelats lärarinnan G. H., Norrköping, för historien om Jakob och Laban i en hel kollektion roliga historier, varav några återgävos under titeln biblisk historia i n:r 37. Extrapris i form av en bok vardera ha dessutom tilldelats insändarna av historien om Ragnar Lodbrok, som blev kastad i en ormbunke, om Luther i Worms, och om Britta Lena, som ej visste hur hon skulle rita upp, att hon ville bli gift. Samtliga anekdotinsändare torde uppge namn och adress samt de tre sista även önskan om vilken bok, upp till 8 kronors värde de helst vilja ha, i brev till Iduns Redaktion, Stockholm. Idun får tacka alla som bidragit till den lyckade tävlingen, som gett anledning till många goda skratt i tusentals svenska hem.

som skulle göra gevär, kulsprutor och kanoner, och så skulle jag förklara Danmark krig.»

*

Lär. tar fram en plansch över människans inälvor, mycket färglagd.

Ben, med en gest: »Tag väck'et, för jag ligger ente se et!»

*

Lärarinnan: Berätta om Jakobs dröm!

Lärj.: Han drömde att han låg på backen och koxa öpp i himmeln. En steg stog på jola och nådde öpp i himmeln. Guss änglar kuta öpp och ner, och Gud glutta genom hölä (hållet).

M. W. Söderbärke.

*

Lärarinnan: Läs upp dagens bibelord, Dora!

Dora: Anden är villig, men köttet är segt.

C. Stn.

*

Erik läser upp sin psalmvers: »Jag lyfter mina händer upp till Guds berg och hus. Från dem han hjälper en i sänder och skickar ned ett ljus.»

(Fröken) i sitt stilla sinne: »Mätte han skicka ett till dig också!»

I. S. Sthlm.

*

Lär.: Vad tillverkas i fabrikena i Tula?

Lärj.: Samojeder (samovarer).

X. Y. Z.

*

»Vad kallas de heta trakternas myggarter?» —

»Moskoviter»!! —

*

»Vad heter vår vanligaste klätterfågel?»

»Apan!»

*

Lärarinnan: »Vem räddade Gud undan syndafloden?»

Lärj.: »Gubben Noak?»

Lär.: »På vilket sätt gjorde Gud det?»

Lärj.: »Han byggde en villa åt han.»

*

Lärarinnan: »Vad betyder det, att Gud är evig?»

En 14 års flicka svarar högtidligt: »Han haver ingen ända.»

*

Lärarinnan berättar för första klassen om Isaks offring och nämner, att Gud sände en vädur att offras i stället för gossen. Glömde förklara det ovanliga ordet och övergick till utfrågandet av innehållet.

»Vad sände Gud till offer i stället för Isak?»

???

Till slut kommer en tveksam hand upp och en blyg röst viskar:

»En vägglus.»

Hemvirkat och annat hemgjort.

2 v.: likaså svart garn. I varannan av föregående varvs maskor 1 stolpe i varannan 2 st.

3 v.: vitt garn (från och med detta varv tages omväxlande svart och vitt) lika 2 varvet.

4 v.: lika föregående.

3 v.: Omväxlande 1 st. i 2 maskor av föregående varv och 2 st. i den 3 maskan.

6—17 varven: 1 st. i varje maska av föregående varv.

18 v.: 2 stolpar, 2 luftmaskor, 2 st. etc. (för genomdragning av snodd).

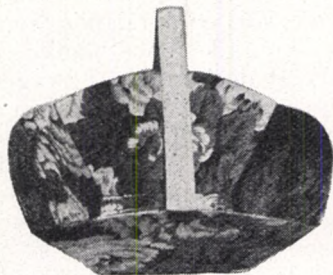
19. v.: 1 vanlig maska, 1 st., 1 dubbelst., 1 st., 1 v. m. om varje 2 luftmaskor av föregående varv.

20. v.: En vanlig maska av grönt garn i varje maska från föregående varv.

Snodden göres av grönt och svart eller grönt och vitt och nertill en tofs i grönt, svart eller vitt garn.

Vill man virka väskan av s. k. jumpersilke, så åtgår en halv docka av varje sort. Som silket är finare än sefirgarnet, virkas 18 stolpar kring uppläggningsen i st. f. 16.

B. L.

T. v. virkad arbetsväska, t. h. en hopfällbar sykorg.

Alltid är det någon inom familjen, som önskar sig en arbetsväska till julklapp. Denna modell är av svart och vitt sefirgarn med kant av ärggrönt. Av garnet åtgår omkring 20 gr. svart, lika mycket vitt samt cirka 5 gr. grönt.

Virkningarna sker med stolpar och från varje varv till nästa göres 3 luftmaskor, som bildar stolpe.

Man virkar runt och börjar virkningen nertill.

I varvet: 16 stolpar i en ring av 3 à 4 luftmaskor svart garn.

Virkad goss-tröja.

En hopfällbar sykorg.

Till denna praktiska arbetskorg, som, hoplagd, med lätthet kan skickas pr post till släkt och vänner såsom julklapp åtgår 40 cm. blommig shantung eller tunnt bomullstyg. Jag klipper 4 st. pappbitar lika närstående figur och klär över dem av tyget. Snedsidorna hopsys sedan och

(Forts. sid. 1147.)

Vid **Kraftnedsättning efter sjukdom** är järnmedicinen Idozan det **bäst stärkande och aptitgivande medel.** Intages lätt av såväl barn som äldre. Snabb och överraskande verkan. Genom Idozans 5-dubbla järnhalt jämfört med andra dyl. prep. är detta preparat avsevärt billigare än andra järnlösningar. Rådfråga läkare. Fås på alla apotek. Nedsatt pris Kr. 3.50.

IDOZAN
FÖRNÄMSTA JÄRNMEDICIN

DET VAR EN GANG EN KUNG SOM härskade över en ö i havet. Det var en vacker ö med blåa berg, gröna dalar och friska vattenflöden. Ön hade också varit rik på härliga skuggande skogar, men flera gånger hade fiender gått i land, bränt och förött skogen; och ännu sämre var det, att innevånarna själva hade missbrukat och skövlat skogarna, huggit ned dem till bränsle eller sålt dem som timmer. — Det kom en dag då det inte mera fanns ett enda träd på bergsön i havet, och nu först förstod kungen, och med honom hela hans folk, vilken härlig sak det är, när lövrika, skuggande träd skydda mot sommarsolen, blomma om våren och bära frukt om hösten.

Ön låg där nu tom och kal, utsatt för all sommarens hetta och alla höstens stormar.

Kungen var riktigt bedrövad, ty det är lika sorgligt att se en fordom skogrik trakt stå bar och skövlad som att återse en gammal vän med skallig hjässa, då man minns honom med vackert, böljande hår.

Då lät kungen utgå en befallning att inom ett år skulle varenda människa som bodde på ön plantera ett träd. Från barnet, som var nog starkt att arbeta med sina små händer, till de gamla som ännu kunde lyfta spaden, skulle varje levande själ sätta telningen av ett träd i jorden. På det sättet, menade kungen, skulle det inte dröja länge, förrän ön åter hade skog och trädgårdar.

Kungen själv var den första som föregick med ett gott exempel.

Utanför sin borg planterade han en ung ek, och då den stod fast i jorden, sade han:

— Denna ek skall kallas kungseken! Kommande släkten skola se upp i dess krona och tänka på kungen som en gång planterade den med egen hand, till glädje och skydd för människors barn!

Mellan bergen bodde en man, som var berömd över hela ön för sina sköna sånger. Framför sin gård planterade han en lind.

— Denna lind, sade han, skall kallas »skaldens träd». Det skall växa och frodas och i framtiden sträcka sin krona vitt till alla sidor. Dess grenar skola hänga fulla av doftande blomknippen, fyllda med honung, om vilka bin skola svärma, och av vars sötna de skola berusa sig. Under trädets skugga skola ynglingar och flickor sitta sida vid sida, sjungande mina sånger, medan de lyfta sina ögon mot lindens soldränkta löv. Då skola de le vid tanken på, att jag som gett dem de sköna sångerna, också gett dem det härliga skuggande trädet, och de skola säga: »Välsignat vare skaldens minne!» — Men ute på klipporna vid havet bodde den man som förde befälet över kungens skepp!

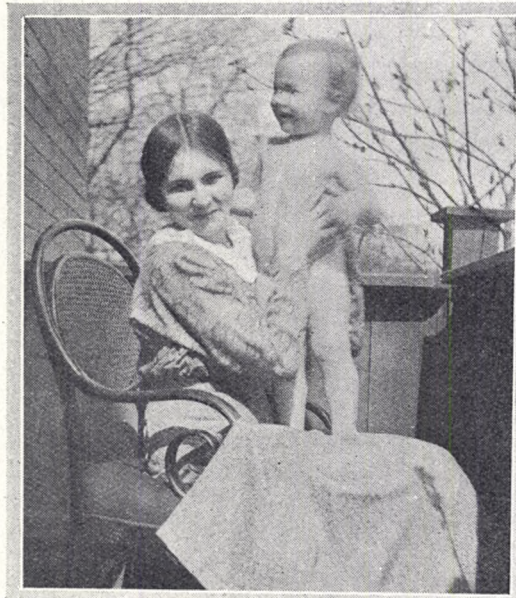
Han var en högt ärad och ansedd man, ty han förstod väl att styra skeppen över havet, och mera än en gång hade han försvarat sitt hemlands ö och jagat fienden på flykt från dess städer.

Bredvid tornet, där han bodde, och varifrån han jämt spejade över vägarna, planterade han nu en pinie. »Denna pinie må växa och frodas!» sade han, »och lyfta sig som ett tecken emot himlen. När de våra komma styrande hemåt över havet, skola de på långt håll varsebliva det höga trädet på strandklippan, varifrån det sträcker sina grenar emot dem som en väl-

Denna gång få våra små läsare till livs en saga av vår utmärkta sagodiktare Helena Nyblom, som f. ö. just i dagarna fyller 80 år och vars porträtt återfinnes på sid. 1144. Sagan är hämtad ur samlingen "Djur och människor", som utkommit på Norstedt & Söners förlag, och den kan i lika hög grad roa vuxna som barn.

komsthälsning. Men om fientliga skepp nal-kas vår älskade ö, då skall trädet resa sig för deras syn som en hotande varning. 'Akta er!' skall det ropa till dem. »'Den

En ny Käthe Krusedocka.

Här ovan ses fru Käthe Kruse och hennes son Friedebald, som stått modell till den nya, mindre Krusedockan, *das Schlenkerchen*, som synes här nedan i en för småbarn mycket vanlig ställning. Fru Käthe Kruse, som hittat på de trevliga dockorna, som ni alla känna till, har varit i Stockholm och på N. K:s utställning av Käthe Krusedockor berättat, hur hon fick idén att göra en trevlig docka åt sin äldsta flicka Marie, som för resten nu är en stor dam och var med sin mamma på resan. Nu har den berömda dockans uppfinnarinna sju barn, och den minste pojken har varit förebilden till den nyaste Krusedockan, som är 35 cm. lång — den vanliga dockan är 43 — med böjliga lemmar och mycket lustig. — Den kostar 12: 50. Allt som allt ha bortåt hundratusen Käthe Krusedockor vandrat ut från Bad Küsel, där fru Kruse bor, över hela världen, och fru Kruse får ofta brev från mammor och barn, som berättat hur glada de äro över de trevliga leksakerna.

man som satte mig högt på klippan förstod att alltid krossa de förmätna som ämnade landstiga här i onda avsikter. Han var på sin tid öfolkets största hjälte, men ännu finnas män som skola veta att försvara fädernas stränder emot främmande våldsgäster. Och då skola skeppen vända i ångest och flykta över vägorna som skrämnda fåglar.»

Sedan öns tre främsta män planterat dessa träd, följde alla andra deras exempel. Det fanns icke en man eller en kvinna, icke ett barn eller en gubbe, som icke satte en telning i jorden. Somliga planterade ek och kastanjetråd, andra oliv och fruktträd. Innan året var slut, såg man överallt större och mindre plantor sticka upp mellan bergen på ön och titta emot himlen, väntande på framtiden, för att en gång bli kraftiga träd.

Ibland alla öns innevånare funnos endast två människor som inga träd hade planterat. De hade glömt bort det.

Det var en ung man och en ung flicka som just den där våren hade börjat älska varandra. Deras kärlek upptog deras liv så helt, att de aldrig hade ett ögonblicks tid att se eller tänka på något annat.

Nog hade de också hört kungens bud som befallde dem att sätta telningen av ett träd i jorden, men de hade genast åter glömt det. Dagen var ändå allt för kort för dem för att träffa varandra och tala samman. Huru skulle de kunna finna tid att plantera träd i jorden?

Då hände det en dag, att ynglingen mötte sin älskade på bergväggen. Han bar i handen en korg full av mogna körsbär, som han köpt vid en skuta, som landat i hamnen.

Han lyfte den unga flickan upp till sig på en gunga han hängt upp mellan två stolpar, på en klippa, varifrån man såg vitt ut över havet och körsbärskorgen satte han emellan sig och henne.

Det var en strålande sommardag. Havet skimrade och blänkte framför dem, så långt de kunde se. Bergen lyfte sig, insvepta i mjuka sammetskappor av ljusblåa och blekröda färgtoner. Djupt under sig hörde de vägslaget emot klipporna. Den vilda timjan doftade, och de eldröda vallmorna brunno som flammor i det korta gräset.

Ynglingen fick gungan att flyga högt, så att sunnanvinden blåste dem i ansiktet, och den unga flickan klängde sig fast med armarna om hans hals medan hon lutade huvudet mot hans bröst.

Då och då saktade de farten och kysste varandra, och mellan kyssarna åto de av de röda körsbären ur korgen och spottade stenarna åt alla sidor.

Bölgorna doko upp och försvunno åter i havet, solen sänkte sig mer och mer emot horisonten. Sval och dunkel gled natten fram över himlen och månen svävade tyst och vit över klipporna. — Körsbären hade tagit slut och äntligen togo också kyssarna slut.

Ynglingen lyfte sin älskade ned ur gungan, och arm i arm vandrade de över bergstigen ned emot byn.

*

Ären gingo. Människorna dogo och träden växte. Somliga av träden dogo ju också, men de flesta togo god fart, och

(Forts. sid. 1147.)

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

AMALIA LINDGREN.
F. Söderström, Stockholm. Änka efter grosshandlare C. A. Lindgren.
80 år den 26 nov.

ANNA RUDELIUS.
F. von Krusenstjerna, Stockholm. Änka efter major A. T. Rudelius.
75 år den 2 dec.

ELIN BECKMAN.
Praktiserande läkare, Stockholm.
60 år den 2 dec.

SIGNE HAFSTRÖM.
F. Lindqvist. Maka till grosshandlare Gunnar Hafström, Stockholm.
50 år den 1 dec.

EBBA AKERHIELM †.
Fröken, Stockholm. Dotter till översten, frih. C. A. Akerhielm.
* 1836, † den 18 nov.

INGA MARIA ANJOU †.
F. Molin, Stockholm. Änka efter överläkaren C. Th. Anjou, Göteborg.
* 1840, † den 18 nov.

LINA HEDENSTIERNA †.
F. Lundvall, Stockholm. Änka efter v. häradshöv. A. W. H. Hedenstierna.
* 1846, † den 18 nov.

MARIA RYLANDER †.
Fröken, Varberg. Dotter till häradshövding A. C. Rylander.
* 1850, † den 11 nov.

AUGUSTA VILHELMINA SILÉN †.
Fru, Eskilstuna. Maka till grosshandl. C. Silén.
* 1860, † den 21 nov.

MARIA MATILDA MARKUS †.
Änkefru, Leksand. F. en av Svenska Missionsförbundets Kongomissionärer.
* 1873, † den 23 nov.

VEM VILL HA IDUNS FADDERBARN?

Vi kunna glädjande nog omtala, att vi redan fått flera av våra fadderbarn placerade. Lilla Sonja, som är dotter till en arbetslös ingenjör, har sålunda blivit fadderbarn hos en välvillig dam och ytterligare två "halvfadderbarn" har Idun tack vare våra läsarinners goda hjärta fått placerade. De komma nu att tack vare det utlovade understödet på tio kr. i månaden få i ett halvt år bespisning i den nya barnbespisningen, som Rädda Barnen upprättat på Aspudden.

Men det finns många fler småtingar, som vi vilja anbefalla till våra läsares hjälp.

För denna gång vilja vi lägga in ett ord för lilla Märta, vars bild återges här.

Vem vill ha lilla Märta?

Vad "fadderbarnsidén" innebär.

Idén har kommit upp med kriget, då så många små kastades ut ur familjens skyddande hägn. Av Rädda Barnen apterades

den redan på våren 1920, enligt vad initiativtagerskan till detta, fru Anna Lenah Elgström berättar för Idun. Den gällde då uteslutande utländska barn och i Wien är det den enda form av Rädda Barnens hjälpverksamhet, som lever kvar. För Sveriges räkning fick fru Elgström den i bruk först förra hösten, då nöden bland pauvres honteux och ensamställda mödrar inom de bättre klasserna började göra sig allt mera kännbar.

Inte för att Rädda Barnen annars bryr sig om vilken klass deras barn tillhöra. Bland sina skyddslingar ha de alla kategorier, från barn till sjåare till barn till konstnärer. För 20—25 kr. i mån. kan man underhålla ett sådant barn i dess hem. Denna hjälpverksamhets styrka är det personliga förhållandet, vari den försätter givaren och den mottagande, vidare dess anpassningsförmåga efter individuella krav. — I somliga fall kan det gälla en ögonblicklig handräckning, som sätter den hjälpsökande i stånd att sedan hjälpa sig själv. I andra fall gäller det att ge ett genom långvarig undernäring utpinat barn, en säker existensplattform för en längre tid framåt. I bäggedera är det Rädda Barnens sak, d. v. s. deras som inom föreningen sköta dess svenska verksamhet, fruarna A. L. Elgström och Sigrid Persson, att intressera någon person med makt att hjälpa och sedan utöva kontrollen över att hjälpen också kommer till godo.

Vilket vi kunna ge otaliga exempel på att den gjort, säger fru Elgström. De i tidigare nummer av Idun meddelade voro ju bara en bråkdel. Inte minst äro vi tacksamma för Iduns hjälp och intresse för våra barnbespisningar. Vi utgå från att det inte gör mycket nytta att sända ut barn till goda sommarhem, om man sedan låter dem svälta och vantrivas.

I våra bespisningar i Stockholms fattigaste förstäder, där ibland ända till 300 barn underhållits, söka vi förebygga vinterns avrivningsarbete. Hjälp oss även med detta. Med en faddergåva av 10 kr. hjälper Ni oss att få in ett nytt barn inom radien av vår hjälpverksamhet, och det barnet får då mat under en hel månads tid i vår barnbespisning i Haglund eller i någon av de andra fem vi snart hoppas åter kunna öppna.

10 eller 20 kr. till "halv" — eller "hel" — fadderbarn — vilketdera är lika välkommet. Och hur många personer som helst kunna slå ihop sig om summan.

När ni firar er födelsedag,

tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, — till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelsedag sannerligen icke var någon lyckodag. Sänd in ett belopp till Iduns Redaktion, Stockholm, under beteckning "Födelsedagen", och vi skola låta det komma de fattiga och hungriga små till godo. Eller anmäl er som medlem av "Iduns förening Födelsedagen", och förbind er att på varje eder födelsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända eder då varje år på er födelsedag en postanvisningsblankett ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden skall ge så mycket, att vi kunna upp-rätta något mer bestående, en barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen".

Författarinnan fru Helena Nyblom vid sin flygel. Foto för Idun till 80-årsdagen den 7 december.

Ett kungapar utan krona. Grekiska konungen Georg och drottning Elisabet, prinsessa av Rumänien, vilka i dagarna lämnat sitt oroliga land.

Ovanstående klänning är föreskriven som obligatorisk vid den stora mottagningen för kronprinsessan på slottet. Släpet är 3 meter långt. Modell från Lejamagasinet.

Den mycket omtalade filmen »Johan Ulfstjerna», byggd på Tor Hedbergs skådespel, har i dagarna premiär på Svensk Filmindustri biografteatrar. Här ovan Hedqvist som Johan Ulfstjerna, i det ögonblick han bortföres av gendarmerna efter mordet.

Ur »Johan Ulfstjerna»: från kravallerna på trappan till Nikolaikyrkan. När kravallscenerna inspelades i Helsingfors, deltog som man kanske minns 12,000 människor som frivilliga statister med sådant intresse, att »kosackerna» överflödes med käppar och paraplyer och ett par av demonstranterna blevo omkullridna.

*Den nyutnämnde franska ministern i Stockholm,
Monsieur Armand Bernard och hans maka.*

*En svensk-dansk union: En dotter till den uppburne danske ministern i
Stockholm, fröken Wanda Zahle, gifter sig den 6 december med löjtnant
Tarras-Wahlberg.*

Gahns Tvålar!

Det största urval tvålar finner Ni hos

GAHNS

Begär alltid en GAHNS TVÅL och välj sedan den sort som behagar Eder. Ni är då tillförsäkrad ett förstklassigt fabrikat

Vi nämna några sorter:

**Boroglycerintvål, Perubalsamtvål
Lanoiatvål, Borax Benzoëtvål
Lavendeltvål, Äkta Aseptintvål
och Borlanolintvål**

samt parfymade tvålar i alla odeurer

Guldmedalj vid Industriutställningen i Stockholm 1897

HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG

KUNGL. HOVLEVERANTÖR

UPSALA

JULKLAPP

ROSTFRITT STÅL

Bords- och smör- dessertknivar à 4 kr. FÖRSKÄRARE à 10 kr. Ost- och små försäkrareknivar à resp. 4 o. 5 kr. Skalknivar (för köket) för potatis, frukt etc. à 3 kr. Alltid blanka, svarta ej händer och matvaror — behöva ej skuras eller poleras, gjorda i ett stycke och tåla sålunda att nedläggas i kokhett vatten.

A.-B. STILLE-WERNER,
Regeringsgatan 19, STOCKHOLM. Sturegatan 4.

**Håo
Torrägg**

verklig äggula och
äggvita i naturl. proportion.

Billigare än vanliga ägg.
Obegränsat hållbara.
Erhålls hos de flesta handlande.

Huvud-Depot:

Firma Hjalmar Olán,
Stockholm Ö. Tel. 72425.

En angenäm sensation

erfar envar vid anblicken av ett bord dukat med Dirigold. Det har en särskilt varm och festlig glans över sig, något på en gång förnämt och intimt. Mot det bländande vita duktyget och porslinet glänsar bordbesticket med en djup och behaglig guldglans.

Egna utställningar i Stockholm, Hamngatan 5;
Göteborg, Ö. Hamngatan 27; Malmö, Södergatan 10;
Hälsingborg, S. Storgatan 9; Örebro, Storgatan 23.

Dessutom försäljes Dirigold av väl sorterade affärer i branschen. Alla våra tillverkningar äro stämplade med Dirigold.

Vi varna för värdelösa efterapningar.

A.-B. ALCOMETALLER, ÖREBRO

Ett brev om äktenskapet.

(Forts. fr. sid. 1140.)

många, som, efter exemplet av små franska farsar, söka lätta äktenskapet från alla bördor berövande det varje allvar och vikt, tagande det som en övergående och glad älskog, som man i värsta fall snart kan bli kvitt tack vare skilsmässa. Dyliga personer tillråda användning av alla slags pikanta kryddor vid tillredandet av den osmakliga äktenskapliga soppan. De tro sig på så sätt undvika den nyfikna lusten till måltider utanför hemmet. Liksom om nyfikenheten och den oregelbundna aptiten någonsin skulle kunna mättas; såserna bli icke pikanta om man saknar tillfälle till jämförelse och omväxling av olika kokkar. Det är en smakfråga, olika för olika personer, och att föreslå samma kost för alla förefaller mig vara en oerhörd orimlighet.

Betagen av mina idéers makt skulle jag kunna fylla sida efter sida, men nu då brevet redan blivit långt slår mig mitt samvete. Lyckligtvis har min make rätt till fri postbefordran, eljest skulle avsändandet av mitt brev vara ett grovt brott mot den husliga ekonomien. Och dock är det tusen saker jag ej har skrivit något om. T. ex. något om diplomatiens konst, som är oundgänglig för äktenskapets lugna gång, något om det dygdiga koketteriet, om den beväpnade freden, vördnadsbjudande men ej så ruinerande som den europeiska, och många andra småsaker, som jag väntar med tills du blivit gift och jag kan tala med dig fritt och obesvärat.

Damernas diskussionsklubb.

(Forts. fr. sid. 1138.)

med många kvinnliga biträden begagnas även detta tilltalsord.

Ett tredje sätt finna vi, när vi gå tillbaka till äldre tider, till de patriarkaliska förhållanden, då husbönder och hembiträden stodo varandra mycket närmare än nu. Det vackra ordet *tant*, som vi begagna då vi nalkas Gud i bönen, det användes då av husmodern till jungfrurna. Men, observera detta. Husmodern titulerades av drängar och pigor för *moster*. Se t. ex. i Strindbergs Hemsöborna. Där sa drängen Karlsson *moster* till moran i huset, som han sedermera gifte sig med. Och alla de andra tjänarna sade också *moster* till henne.

Nu ha vi ett ord, som begagnas titt och tätt, ordet *tant*.

Hur många unga bildade flickor finns inte i våra dagar, som taga ett hembiträdes alla sysslor på sina unga skuldror. Och många flera skulle göra det, om husmodrarna jämnade vägen litet för dem, bland annat genom att låta dem säga *tant* till sig, såsom det brukas i hushållsskolor. Då taga de unga flickorna gärna emot namnet som tilltalsord.

Ebon.

Undertecknad har alltid undrat över varför ett hembiträde överallt blir tilltalad med sitt förnamn. Ett biträde i en affär, om det nu är ett stort modemagasin eller endast en liten mjölkaffär kallas allt till för fröken, likaså den lilla hemsömmerskan, strykerskan o. s. v. Att vara hembiträde är ju ett hederligt yrke, lika bra som sömmerska, affärsbiträde e. d. Varför skall då göras skillnad. Det är ej

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjning.
och Platssökande 25 öre, för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. Idun uppl. B.
Helt år 15:— Helt år 17:50
Halvt år 8:— Halvt år 9:—
Kvartal 4:25 Kvartal 4:75

STEINWAY & SONS

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN: 39.

KÖP
TANGENS GARDINER

Oxygenol-Tand-Creme
med vätesuperoxid
Stärker tänder och tandkött.

Varför inte själv förfärdiga dina pärldjur

Många damer förfärdiga nu olika pärldjur för varje särskild klänning. Ni kan lätt göra desamma med tillhjälp av ett par stänger DENNISON'S WAX DE LUXE. Dennison's lackarbeten göra Er i stånd till att förfärdiga många konstnärliga och nyttiga artiklar, t. ex. till julklappar.
Begär hos pappershandlaren
Dennison's WAX DE LUXE
Gratis: Skriv efter Dennison's vägledning i lackarbete.
Dennison Manufacturing Co. & Co.
Vesterbrog. 4 • KÖBENHAVN • B • Afd. 1d

Hemfärgen
HÄRVAN

INREG. VARUMÄRKE

Jämna, vackra och veckfria bli Edra plagg med denna av alla förbrukare högt skattade hemfärg.

35 olika färger, ljusa och mörka.
Begär provkartor.

En påse å 35 öre färgar 1/2 kg gods.
Hos alla handlande.

A.W.HERDINS FÄRGVERK FALUN.

PHOSPHO-ENERGON-PILLER

svårare att säga fröken än t. ex. Hillevi, Signhild, Ingrid eller vad personen ifråga nu heter. Tvärtom det går lättare, särskilt för dem som byta hembitråde är det ju bekvämt att ej behöva byta namn, det är fröken rätt och slätt. Ett hembitråde sätter värde på detta och får liksom större ansvar. Barnen i familjen få större respekt, om de få lära sig säga fröken, de se ej i hembitrådet en underordnad varelse, som alltid måste hjälpa dem och stå till tjänst, utan de se i stället mors duktiga hjälpreda, "den snälla fröken" som, om de be hövligt och artigt, hjälper dem tillräta.

Marianne.

"Var går självuppföringens gräns?"

Självuppföringen bör ju icke, får icke, skall icke ha någon gräns — enligt den kristna läran, men för människonaturen finns den — är den till och med berättigad tycka vi.

Jag är en av dem, som dock vore ett söndrat barnhem dristad att tro på äktenskapet hemmet och lyckan. Vad är ett hem annat än ett enda stort uppoffrande från kvinnans sida, så har det framstått för mig och ju äldre jag blivit desto svårare har det varit att se och tolerera det.

Varför skall hela ansvaret för hemmets sammanhållande falla på hustrun, varför bör endast hon tänka på barnen? Jag har för vart år mer och mer lärt mig älska och uppskatta min mor för denna hennes uppoffran och strävan, men ändå säger jag tusen gånger hellre då skilda för med ständigt förakt för Far är det ju ändå intet hem. Självuppföringen har sin gräns när allt det en kvinna byggt upp, vårdat och älskat, rives ned och söndras.

20-åring.

Iduns handarbetsida.

(Forts. fr. sid. 1141.)

för att ge styrsel åt korgen fästes en cirka 2 cm. bred dubbel remsa av tyget emellan 2 och 2 av bitarna mitt emot varandra. En 10 cm. fyrkantig pappbit överklädes och bildar botten samt fastsys på en sida vid korgen. Man kan, om man så vill, sätta ett handtag av en cirka 2 cm. bred dubbel tygremsa tvärs över korgen.

B. L.

En jumper eller virkad tröja för en 4-åring.

Man kan nästan inte ha något mera praktiskt plagg på en 5-åring än en hemvirkad jumper.

Fort går det att förfärdiga den och materialet är billigt. Har pojken så ett par marinblå byxor och flickan en kort veckad marinblå kjol, så är vinterdressen färdig.

Till garnet användes helst hamburgergarn, ej jumpergarn. Det senare blir ej så vackert efter tvätten, luddar sig och smutsar sig följaktligen fortare. Omkring 150 gram räcker.

Upplägning: 140 maskor. Virkningen är uteslutande stolpar. Vid slutet av varje varv göres 3 luftmaskor för att komma upp i nästa varv.

1-8 varven: 140 stolpar; 9 v. endast 65 stolpar (halsringningen); 10-12 v. 65 stolpar; 13 v. 42 stolpar (sprundet fram). Då ökas med 23 luftmaskor, så att 14-17 varven virkas med 65 stolpar. Här fästes garnändan sedan man virkat 7 luftmaskor.

Nu skall man virka ryggen och börjar virkningen sedan man hoppat över 7 stolpar från halsringningen på det 8:de varvet och virkar 9 varv med 65 stolpar och fäster ändan. Sedan fröenar man de bägge yttersta varven på fram- och bakstyckena med de 7 luftmaskorna. Då har jag åter 140 maskor och virkar 18025 varven med 140 stolpar. Så är bålen färdig.

Ärmen: Man börjar virkningen i den 50 stolpen och virkar 4 stolpar så många varv, som man önskar märmens längd. Ungefär 13 varv brukar vara lagom. Sedan hopsys ärmen och hela sidan ner på jumperen.

Kragen: Upplägning 46 luftmaskor. Man virkar ungefär 10 varv med stolpar. Kragen fastsys vid halsringningen.

Virka en snodd och snör igen sprundet, sätt ett par tofsar i ändarna och lilla jumperen är färdig.

Modellen här bredvid är mörkblå och vitrandig. Skall man virka en dylik, så tar man c:a 60 gram garn av vardera sorten.

B. W.

Ungdomens egen sida.

(Forts. fr. sid. 1142.)

efter ett hundra år hade den skövlade ön åter skog och trädgårdar.

Kungens ek hade blivit ett ståtligt träd. Dit drog man upp i stora skaror på fest och minnesdagar. Då talade man om den stora kungen, som nu låg i sin grav, men som en gång planterat eken, som nu utgjorde allas beundran, och som i all fram-

I sängkammaren

sprider »4711» alltid en fin och diskret doft, när kläder och tvätt då och då bestänkas därmed. »4711:s» fina doft förebygger tung atmosfär i skåp och lådor och sprider en kultiverad smaks förnäma charme.

»4711» verkar aldrig tröttande.

Man bör likväl uteslutande använda den ensamt äkta »4711» (Blå-Guld-Etikett).

»4711» Eau de Cologne

Använd i badet »4711» Eau de Cologne Bad-salt

Två saker —

Nagelbandet uppmjukat — naglarna polerade — på endast några få min.

Det är bara två saker Ni behöver göra för att få Edra naglar att se ut som om de vore manicerade professionellt. På fem minuter kan Ni med några få raska handrörelser få de välformade vackra naglar, som Ni alltid har önskat Eder.

För det första skall Ni aldrig klippa nagelbandet. Om Ni använder sax till nagelbandet, klipper Ni i den levande hud, som skyddar den känsliga nagelroten.

Doppa spetsen av en manicurepinne, omvirad med litet bomull, i en Cutex-flaska och smörj vid roten av varje nagel, samtidigt som Ni försiktigt skjuter tillbaka nagelbandet. Skölj fingrarna — och den otäcka, döda huden faller lätt av, lämnande nagelbandet vackert och mjukt.

Därefter poleringen, utan vilken manicureringen icke är fullbordad. Här erbjuder Cutex Eder stoffer i vilken form Ni än önskar: kakor (cake), pennor (crayoner), pasta, pulver eller i flytande form, vilken sistnämnda ger en ögonblicklig glans. Den strålände glans, som Cutex kakpolermedel (Cutex Cake Polish) ger, håller sig en vecka. Pulvret och pastan, som äro så behagliga, frambringa naglarnas naturliga glans och skärhet.

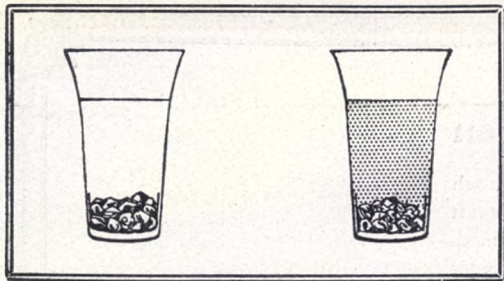
Cutex kan köpas i hela satser — liksom även var och en artikel för sig — i alla parfymaffärer, apotek och kemikaliebodrar.

Ensamförsäljare för Danmark, Norge och Sverige:

Madsen & Wivel,

Östergade 26,
Köpenhamn K.

CUTEX

Vattnet som hällts över Sun-Maidrussinerna förblir klart, medan vanliga russin göra vattnet oklart och soligt.

Ett överraskande renlighetsprov

Vanliga russin göra vattnet i ett glas oklart och soligt—fullt av smolk och stjälkar.

Vattnet som hällts över Sun-Maidrussinerna förblir fullkomligt klart. Det finns helt enkelt ingenting att skölja bort ifrån dem.

Ni Behöver Icke Rensa Dem.

”De äro de renaste russin jag någonsin sett,” är vad man oftast hör den ena husmodern säga till den andra om Sun-Maidrussinerna. Och det är riktigt, att man icke behöver rensa dem, innan man lägger dem i soppor eller såser, kakor eller puddingar. Medan vanliga russin alltid äro uppblandade med en hel del smolk och stjälkar, äro Sun-Maidrussinerna rena fruktötter—frestande rent och aptitligt.

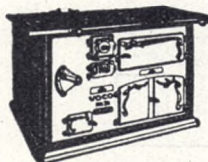
SUN-MAID RAISIN GROWERS.
FRESNO, CALIFORNIA.

SUN-MAIDRUSSIN

I de röda paketen finner ni de små, kärnfria russinerna. I de blå paketen de stora, urkärnade.

8 11

Singer Symaskiner

WOCO

Motala

Begär offert!

Rengöra samtidigt med färgningen.

A. B. NADCO, Gbg.

DECEMBER

PIX

Alla skola ut och titta på juls skyltningen. De flesta skyltar med för många artiklar men Pixpojken är en klok man, han skyltar blott med PIX.

ten

tid skulle stå som ett minne om honom, som satt den i jorden.

Skaldens lind hade blivit så som han sett den i sina drömmar. Dess stam var så kraftig, dess resning så hög, och kronan bredde sig åt alla sidor som en skugande lövsal. Tusenden av doftande blomklasar hängde mellan kvistarna, och som en ihållande orgelton hördes bisvärmens hänryckta lovsång till dess ära.

Men på gräset under linden sutto unga och gamla, män och kvinnor och sjöng den döde skaldens sköna sånger, medan de lyfte sina ögon mot lövkronan, vari solstrålarna darrade.

Och när de slutat sången, sade de till varandra:

— Aldrig skola vi glömma vilken underbar skald vår ö haft. Aldrig skola vi glömma hans sånger. Hans träd skola vi värna och sköta, att det beständigt må växa och frodas och bära hans namn till kommande släkten.

Pinien på klipporna vid havet hade tappert kämpat emot stormen. Trädet hade satt ryggen emot dess anfall, så att hela dess krona vände in emot landet; men högt mot höjden hade dess stam sträckt sig och reste sig nu som en spira emot himlen.

När öfolket styrde skeppet hemåt, varseblevo de trädet med jubel. Det stod där som den första välkomsthälsningen till hemmet.

Och medan de sträckte armarna emot kusten, ropade de:

— Välsignat vare vår mäktiga hjältes minne! Han som fordom frälste fäderneslandet från alla objudna gäster och själv har satt sig sin minnesvärd i det mäktiga trädet där uppe!

Men på den gröna platsen mellan bergen, där de två unga älskande en gång hade suttit bredvid varandra i gungan och ätit körsbär, hade en hel lund av körsbärsträd vuxit upp.

Ingen kunde begripa hur den kommit dit, ty visserligen fanns just där på fläcken en ganska god och lucker jord, men vem hade planterat körsbärslunden?

Då träden växte upp, buro de så sköna och söta bär, att ingen tyckte sig ha smakat maken. Och beständigt spridde sig träden vidare omkring.

De förökade sig själva genom rotskott och kärnor, och till slut växte däruppe en hel skog av körsbärsträd.

På våren stod den som ett vitt moln av blommor emot den blå himlen, men på sommarn lyste den av röda bär.

Då vallfärdade alla öns barn och unga dit för att hålla fest i körsbärsskogen.

De lägrade sig då på gräset mellan de vilda blommorna och sågo ut över havet, sedan de först plockat fångtet fullt av de sköna, saftiga bären.

Och medan de åto, viskade de till varandra:

— Vem har planterat skogen? Vem har gett oss körsbären? Ja, vem, vem, vem?

Kungen reste sig sin minnesvärd i kungseken. Skalden lever ännu i skaldens lind. Ute på klipporna lyfter sig jättepinierna och talar om våra stora anförars bragder. Men körsbärsskogen? Vem har sätt körsbärsskogen?

De sågo frågande på varandra, men en stund talade ingen.

Då sade en vacker, tankfull flicka:

— Ingen vet vår välgörars namn, och aldrig skola vi få veta det. Men nog har det varit en som varken tänkte på sig själv eller på att sätta sig en minnesvärd, men blott tänkte:

— Denna skog vill jag plantera till fröjd och glädje för de släkten som skola komma.

Kristallin

INREG. VARUMÄRKE

framskött på vetenskapliga grunder på Oljefabriks A.B. Unions Kem. Laboratorium.
Själverkannde tvättmedel

Med KRISTALLIN erhåller man utan besvär, utan blekning, utan filning, efter endast 1 kokning en ren, bländande vit tvätt.
GARANTERAS UTAN KLOR.

”Bästa beviset för Kristallins oskadlighet för tyget är, att detta tvättmedel icke på något sätt angriper huden på tvätterskans händer. Angenäm lukt.

Kaysers

DAM-UNDER-KLÄDER

och

STRUMPOR

av silke o. bomull

I största urval hos

Paul U. Bergströms^{A/B}

74 Drottninggatan 74.

Morgonrockar

köpes billigt hos

Ludvig Fischer,

Drottninggatan 21 A, I,
STOCKHOLM.

Mammas toalettbord

är ej alls så roligt längre, sedan mamma började använda Yematvålen, tycker Lillflickan, ty de flesta burkarna och flaskorna, som voro så trevliga att leka med, äro borta. Yematvålen gör nämligen all hudkräm och liknande medel för hudvården överflödiga, den är det bästa och enklaste medlet för hyns bevarande och förskönande. Säljes överallt å 1 kr. I parti från

A.-B. A. P. Sjöbergs Fabriker
Malmö

Nederlag i Stockholm, Tet. Novr 263 74.
Göteborg, Hålsingborg, Tel. 1611.

Yema

Varje ask innehåller skönhet

Ni blir förtvivlad då Ni ser att Edert vackra blonda hår blir allt mörkare och mörkare. För att avvärja denna stora olägenhet använd **SOLEXTRAKTET**, ett nytt preparat av kemisten Marquis. Edert hår kommer att ljusna och skimra i guld. **SOLEXTRAKTET** är icke ett färgmedel, det är garanterat oskadligt och lätt att använda. Säljes i Paris hos alla de förmärsta firmorna och hos kemisten **MARQUIS**, 77 rue Saint-Lazare, Paris, vilken på begäran gratis sänder en särskild broschyr.

A. D. FÖRENADE PIANO & ORGEL FABRIKEN
GÖTEBORG

Besta svenska instrument:
MALMSJÖ — BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGVIST
RÄLIN — GÄVLE ORGEL- & PIANOFABRIK.

KAFFEGRÄDDE
är vad som fordras till ett gott kaffe

För återförsäljare:
Telefoner:
70 41,
Norr 70 41

BECHSTEIN
FLYGLAR PIANINON
HOFFMANN'S
MALMSKILLNADSG. 25 B

"AROMA"
En utmärkt, praktisk och hygienisk kaffebyggare, som ger kaffet dess rätta, rena aromatiska smak.

Kr. 5:50
(Rymd 1 1/2 liter)
Husgerådsavd. n. b.
A/B NORDISKA KOMPANIET

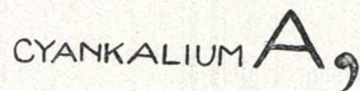
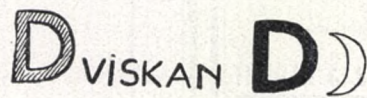
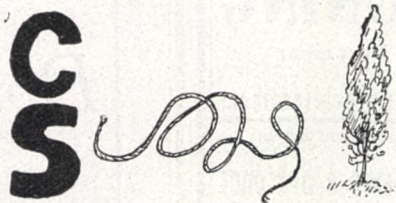
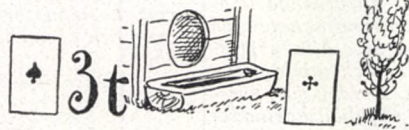
— Du har nog rätt! svarade en annan eftertänksamt. Den som har planterat skogen här har bara haft oss och vår glädje i tankarna, och om än arbetet måhända har varit svårt, har denna människa lett glatt vid tanken på oss alla som här skulle plocka fångat fullt av bär.

Alla nickade bifallande, medan de sögo på bären, men en liten gosse lyfte på huvudet och ropade:

— Se på havet, flickor och gossar! Ser det inte ut, som hela havet skrattade?

I de snälla barnens tävlan hade de bästa svaren insänts av Märtha Wahlgren, Malmö, Maja-Lisa Svensson, Landskrona och Siri Bergström Lidingö-Brevik, som alltså erhålla vardera en bok.

Iduns pristävlan i n:r 48.

Lösningen erinrar om en stor tilldragelse, som stundar och som kommer att sätta mycket folk i rörelse.

I varje brev med lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna förutom det vanliga priset på 5 kronor vardera. Kuvertet märkes "Pristävlan n:r 48".

Lösning.

Bland de tävlande i Rebusävlan i n:r 45 blevo de lyckliga vinnarna G. Sjöblom, Postfack 82, Borrbj, och Ragnar Prim, Styrmanngatan 28, Stockholm. De erhålla vardera kronor 25:40 i pris. Den rätta lösningen är: Det förljudes, att vår opera skall giva gästspel i London.

Den vackra hyn

är alltid ett resultat av omsorgsfull vård. F. Paulis äkta Liljemjolkcreme innehåller sådana för huden välgörande ämnen som frambringar en vacker hy. Den rekommenderas av hudspecialister. Efterlämnar icke fettglans utan gör huden matt och ungdomlig.

F. Pauli's

Liljemjolkcreme

Feniths namn borgar för en förstklassig produkt!

Gräddmargarin: **"Extramärket Fenith"**
Växtmargarin: **"Feniths Extra Växt"**

äro marknadens förmämsta kvaliteter.

CRÈME SIMON

den moderna kvinnans favoritkräm gör ansiktshuden sammetslen, smidig och mjuk och ger hyn den vitet, som varje kvinna har rätt att fordra av ett förstklassigt hygieniskt toalettkräm.

Ett Idealmedel mot frostsador, hudsprickor och all slags retning.

SIMONS PUDER OCH SIMONS TVAL

Solidar Tvätt-Extrakt

En sparsam husmoder använder alltid **Solidar** för dess ekonomiska fördel i såväl den höga fetthalten som de ändock låga priserna.

1/• paket 52 öre.
2 ket 27 öre.

Solidar är och förblir överträffat.

Bara en bokstav som skiljer.

Förr
terro-riserade mig »Hennes nåd» för hennes utan glans putsade skor,
Nu
terro-iserar jag hennes skor, vilka återspegla hennes belättna leende.

Terro försäljes i 60-gr. burkar och i tuber.

Terro

Sko-Kräm

Ensamtillverkare:
Ferd. Müllhens Fabrikfilial,
Sundbyberg.

rium. Är det bättre genomgå kurs vid ett kvinnligt seminarium, där jag skall söka in. Är lärarebanan överfull?
Olga.
Svar: Naturligtvis är det bäst att genomgå kurs, där Ni ämnar söka in. Där lär ni bäst känna varje inträdesprövande lärares fordringar, vad den inträdesprövande läraren anser vara det viktigaste, och vilka böcker han föredrager för den fordrade kursens inhämtande. På en sådan kurs inhämtar ni också bäst de metoder, efter vilka undervisningen bedrivs vid seminariet, vilket bör underlätta arbetet, sedan ni kommit in.
På lärarebanan har förr varit en fullkomlig brist på lärare, så att oexaminerat folk i stor utsträckning tjänstgjort. Numera torde denna bana vad beträffar tillgång och efterfrågan på platser motsvara andra banor, varken bättre eller sämre, men sedan det ekonomiska nödläget försvunnit, torde åter brist på lärare uppstå i samband med skolförhållandenas förbättring på landet, och först då blir ni ju färdig lärarinna. Förberedande kurs till folkskollärarynnesseminarierna pågår i Skara i februari—i juni, för mera skolade elever i mars—i juni. Levnadskostnaderna där synnerligen billiga. Ledare för kursen seminarielärare teol. fil. kand. G. Herbert, Skara.
Fråga: Var god giv anvisning på något billigt och gott vilohem

Iduns korrespondensklubb

Personer som önska infeda korrespondens med här nedan angivna märken bland våra läsare, torde adressera sina brev till vederbörande märke, Iduns korrespondensklubb, Iduns Redaktion, Stockholm. Inuti kuvertet bör ligga ett nytt kuvert, frankerat men utan adress och inehållande det egentliga brevet. Detta tillställs adressaten genom Iduns försorg.
Den som önskar inträda i Iduns korrespondensklubb, torde anmäla sig under ovannämnda adress och uppge sitt märke m. m. Anmäningen skall vara åtföljd av 60 öre i frimärken.

Undertecknad önskar bli medlem av korrespondensklubben. Jag önskar brevväxla med flickor omkring sexton år. Tacksam för

brev genast, samt foto om någon har det!
Sexton-årig Hälsingeflicka.

LÄSARINNORNAS SPALT

Äldre dam, som behöver en liten inkomst frågar härmed, om någon ville vara vänlig giva beskrivning på lätt virkade barnsocker eller annat dylikt arbete, lätt att avyttra. Hur mycket kan väl betingas för dylika och vart skall man vända sig för att få dem sålda?
Djupt tacksam för svar till
Bidrag.

Iduns förmedlingsbyrå

föreståndarinnan fröken Elisabeth Ekedahl, lämnar tillförlitliga uppgifter om utkomstmöjligheten på olika banor just nu. Alla upplysningar om skolor och utbildningsanstalter, inträdesfordringar, kursavgifter och uppehållskostnader lämnas omgående mot en avgift av 1 kr. + porto. Kom också ihåg, att Iduns förmedlingsbyrå införskaffar ritningar till villabyggen, ger sakkunniga förslag till olika slags värmeledningssystem, badrumsanordningar etc. Lämnar förslag på litteratur. Gör upp matsedlar för fester, inköper handarbetsmateriel etc. Någon ersättning beräknas, allt efter den tid, som åtgår för uppdragets utförande: i genomsnitt 3 kr. i timmen.
Genom byrån lämnar fru Oda

Berg svar i alla heminrednings- och möbleringsfrågor och lämnar adr. på inköpskällor, vidare ombesörjas kostnadsförslag, anskaffas prover och förmedlas fördelaktiga inköp.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Jag har för några år sedan avlagt realskoleexamen, men ämnar nu söka in på folkskollärarynnesseminarium. Var finnes lämplig förberedande kurs, där jag kan taga igen det bortglömda.
Här i staden finnes förberedande kurs för manliga elever i samband med manligt semina-

Har Ni smärtor?

Gikt, reumatism, ischias, nervsmärtor, ämnesomsättnings- och njursjukdomar, blodbrist m. m.

Radium driver den skadliga urinsyran ut ur kroppen, förökar njurarnas funktionsförmåga, giver näring åt cellvävnaden, underlättar ämnesomsättningen, stärker aptiten, underlättar matsmältningen, förökar de röda blodkropparna och verkar lugnande på nerverna, kort sagt, både föräriver och återuppbygger, och har sålunda dubbel verkan, varför det även i stigande grad användes inom läkarvetenskapen som ett förträffligt medel mot ovannämnda sjukdomar. Rådfråga er läkare!
Miradiumsalt till 18 och Miradium-pastiller till 15 dagars förbrukning innehålla äkta radium, motsvarande den på emballaget angivna styrkan, och erhållas på apoteken å kr. 6:50 pr glas. Skriv till Miradium-Generaldepot, Ävd. 20, Apoteket Vasens Droghandel, Vitrum, Stockholm, efter Radium-Broschyren, som sändes fullständigt gratis.

Mustads recept N:o 8.

Skorpmjöls-tårta

Försvavar sin plats både vid middags- och kaffebordet.

3 kkp. smält "Mustads Bästa-Växt"	1 kkp. sötmandel
3 kkp. skorpmjöl	3 ägg
3 kkp. socker	2 tsk. bakpulver
1 kkp. grädde	Rivna skalet av en citron

Skorpmjöl, socker och bakpulver blandas. Däri röres de lätt uppvispade äggen, "Bästa-Växt", grädden, rivna mandeln och citronen. En form smörjes med margarin, smeten slås i och bakas genast i svag ugnsvärme under ca 1 tim.

Klipp ur och samla Mustads receptannonser! De införas varje vecka.

Undvik misshushållning:

Det är icke god ekonomi att bruka mera hushållspengar än behövt är. Mustads Solo-Grädd och Bästa-Växt gör samma effekt som smör men är billigare. Det stänker icke och bränner icke fast vid pannan, utan skummar och bryner som smör.

Krantz

DRAGNING

den 11 December

å 1921 års Premieobligationer

Högsta vinsten 200 000 kr.

Obligationsbevis å 5 kronor

berättigande till hela vinsten. Mot ytterligare 58 kr. (5 kr. pr mån.) erhålles originalobligationen.

Andelsbevis å 3 kronor

berättigande till halva vinsten. Mot ytterligare 29 kr. (5 kr. pr mån.) erhålles äganderätten till 1/2 obl.

Andelsbevis å kronor 1:50

berättigande till 1/4 av vinsten. Mot ytterligare 29 kr. (5 kr. pr mån.) erhålles äganderätten till 1/4 obl.

Andelsbevis å 75 öre

berättigande till 1/10 av vinsten. Mot ytterligare kr. 5:75 erhålles äganderätten till 1/10 obligation.

OBS! Vid köp av 1/10 bevis lämnas 10 st. å 70 öre, 25 st. å 65 öre, 50 st. å 60 öre, o. 100 st. å 55 öre. 1/1 obligation kontant kr. 59:—, 1/10 " " " " 6:—.

Exp. mot postförskott + porto.

Allmänna Tidningskontoret,
Upsala.
Affären grundad 1887.

Don Juan på film

— se där den senaste nyheten från vita dukens värld!

Det är den kända franska firman GAUMONT, som av kvinnotjusarens äventyrliga liv gjort en stor, med fin smak o. prakt uppsatt film.

Don Juans roll göres av JACQUES CATELAIN som i apparition och gestalt frappant påminner om Gösta Ekman.

PREMIÄR I DECEMBER

I Varje Hem

IDUN

FINNAS

1924

LUNDIN'S

Priset

är ej avgörande för en tvåls kvalitet utan sammansättningen och tillverkningen.

Divi Hudcrème-tvål kostar endast 75 öre men fyller ändå de högst ställda anspråk på en behaglig, uppfriskande, välgörande och verkligt hudförskönande toalettvål. Försök den — Eder egen erfarenhet skall bekräfta påståendet.

Divi

Hudcrème-Tvål

M. Zadig, Malmö.
H. M. Konungens Hovleverantör.

EN INHIBERAD LUNCH

ersättes allra lämpligast av ett par Jamaica-bananer, skriver den kända författarinnan på hushållsområdet fru Ida Högstedt. För direkt hushållsbruk knyter sig huvudintresset till efterrätter och allehanda desserter. Här skapas ständigt nyheter än i form av tårter och bakelser eller annat bakverk, än i skepnad av kalla och varma puddingar, chartrouser, gelée, glacé, fromage och en oändlighet av andra goda saker, där bananen antingen bildar huvudingrediensen eller ock utgör en värdefull tillsats. För att inte påminna om de nu så populära fruktsalladerna.

Nu är rätta tiden att köpa Den fulländade Pianolampan

VILAR UNDER DET ÖVRE PIANOLOCKET
FJÄDR SOM SITTER INUTI PIANOET.

Blankpolerad mässing
Svartoxiderad mässing
Brunoxiderad mässing

Värdefull present.
Kr. 17: 50 pr st. komplett med glödlampa.
Till landsorten mot postförskott.
Uppgrv volittalet och önskad färg
Illustrerad broschyr sändes på begäran.

GEORG GRANSTRÖM
Stockholm Va. Tel. Vasa 27 67

Nehej!!
Det skulle vara
MZADIG?
Tvålpulver
med violdoft
sa Mamma!

Tag bort värken!

Värkande, styva muskler och reumatism följer ständigt förkylning om ej Sloan's Liniment användes i tid. Stryk ymnigt på leder och muskler — det intränger i huden utan gnidning. Försök det!
Fås på alla Apotek.

SLOAN'S LINIMENT

för nervösa och bröstklena (helst i Småland eller Blekinge).
Helårsprenumerant.

Svar: Vi kunna rekommendera Furulidens vilohem, adress Ingelstad (Växjötrakten) och Tolarps vilohem, adress Tenhult, Småland. Även Mullsjö, som ligger på gränsen mellan Småland och Västergötland, har ett synnerligen högt läge och torde även vara att rekommendera för bröstklena. Där finnas flera pensionat, t. ex. Solelid, f. d. Beckerska pensionatet och Margretholms pensionat.
E. E.

Fråga: Finns det något sjukhem i Småland eller Västergötland, som en liten klen flicka kunde få komma till. Är ordinerad av läkare lugn och skogsluft.
Orolig.

Svar: Försök att få flickan inackorderad på Kolmårdens Konvalescenthem för barn, Östergötland eller Tyra Rinnmans konvalescenthem, adress Östanå, Småland (i Grenntrakten).
E. E.

Fråga: När en änka gifter sig för andra gången, hur är då seden med ringarna.
Gammal vän till Idun.

Svar: Nu för tiden är det mycket ovanligt, att en änka behåller ringarna efter sin förre man, då hon gifter om sig. Förr i världen var detta mycket vanligt, men nu förekommer det endast sällan.
E. E.

Fråga: Undertecknad vore tacksam att genom Idun få anvisning på någon tablå lämplig att utföras vid julen av barn i 7-8 årsåldern.
Lärarinna.

Svar: Se efter i Blommornas bok eller i Putte i Blåbärsskogen eller i Topelius läsning för barn, om ni inte kan finna någon lämplig tablå. Elsa Beskow har givit ut en hel del trevliga barnböcker, där man kan anordna tablåer efter varje bild.
E. E.

Fråga: Vore tacksam om Idun skulle vilja giva mig svar på hur man skall vinna inträde i föreningen Skådebanan och hur stor avgiften är?
Teaterintresserad.

Svar: Ni kan å Skådebanans expedition, adr. Drottninggatan 88, erhålla en ansökningsblankett att fylla i. Avgiften är 2 kronor för kalenderår. Dock vinner ogift person icke inträde, som har en inkomst överstigande 4,000 kronor per år eller gift person, som har en inkomst överstigande 5,000 kronor eller 6,000 kronor, om personen ifråga har stor familj.
E. E.

Fråga: Hur vinnes tillträde till Dramatiska elevskolan? När bör ansökan ske? Vad fordras vid provning? Har sedan mina barnnår ständigt haft teatern som mål och har för att lägga god grund förberett med studentexamen, som jag avlägger nästa år. Jag har även läst något talteknik men önskar fortsätta på egen hand därmed. Finns några böcker i ämnet för icke vidare sakkunnig? Vilka utsikter har man efter genomgången kurs vid elevskolan?
A. L.

Svar: Ansökan om inträde skall personligen lämnas till föreståndaren i mitten av augusti månad på dag som bestäms i tidningen. Vid ansökan skall fogas prästbetyg, läkarebetyg, skolbetyg, förteckning å 3 av sökanden inlärd dramatiska scener, samt, om sökanden är omyndig, målsmans skriftliga samtycke.
Fördringarna äro: 1) frihet från sådan dialekt och sådana fel i talorganen, som icke anses kunna bortarbetas; 2) god skolunderbyggnad; 3) ålder: för manlig elev 17-22 år, för kvinnlig elev 16-22 år, undantag kan dock medgivas, om sökandens anlag visa sig ovanligt stora.
I varje kurs intages för närvarande högst 4 elever, 2 manliga och 2 kvinnliga. Skolan indelas i 2 årskurser, varje årskurs är ett

FLORODOL-TVÅL

For Hygienisk Hudvård

Barnens späda hud

är helt naturligt synnerligen känslig för det ofördelaktiga inflytande, som en olämpligt sammansatt tvål medför. Den omtänksamma modern bör därför sorgfälligt undvika allt, som kan skada den rosiga hyn hos de små och därmed deras prägel av hälsa och välbefinnande.

Den tvål, som speciellt ägnar sig för dagligt användande vid barnens hudvård, är Florodol-Tvålen. Ingen annan toalett-tvål utvecklar vid användningen detta fina, gräddliknande lödder — i sig inneslutande för hudens hälsabeltydelsefulla ämnen — som är så utmärkande för Florodol-Tvålen

En flott skrivbordsmatta

av kulört isländskt fårskinn ökar Edert hems trevnad! De kunna även placeras som sängmattor, användas till barnvagnar och korgstolar. Levereras i vit färg, storlek 60x110 cm. till kr. 10:— samt i färgerna svart, brunt, grått, blågrått, rött och brandgult till kr. 17:—.

Skinnen äro långhåriga, c:a 15 cm. Obs! Storleken! Bilfällar tillverkas av isländska och svenska fårskinn. Begär prislista. Sändes mot förskottslikvid eller pr postförskott + porto. Full ombytesrätt medgives.

A.-B. THURE ANDERSSON,
Tel. 2076. Örebro. Tel. 2076

Det är fastslaget att

Beckers Linoleumfernissa

gör mattorna outslitliga.
Säljes hos alla färghandlare.

Linnet är en
av våra äldsta
kulturväxter.

Särskilt är HELSINGLANDS-linet av ålder högt värderat och HELSINGLANDS-garnet är känt icke endast i Sverige utan långt utom landets gränser såsom varande starkt, jämnt och utomordentligt vackert blekt. En av anledningarna till att HOLMA duktyger, servietter och handdukar i damast, jacquard och dräll blivit så värderade för sin mjukhet, glans och slitstyrka, är också med säkerhet den, att HOLMA använder HELSINGLANDS-garnet i sina vävnader. Den erfarna husmodern köper därför

HOLMA

LINNEVÄVNADER
DUKTYGER
SERVIETTER
HANDDUKAR.
LAKANSLÄRFT

"RIDDAREN I GRÖNT FÄLT"

HOLMA fabrikat säljes
hos välförsedda vävnads-
& manufakturaffärer

HOLMA-HELSINGLANDS LINSPINNERI- & VÄFVERI
A.-B., MADÄNGSHOLM.

1,000
styng i minuten

och mer kan man komma upptill på en Husqvarna symaskin. Denna stora arbetsprestation förklarar, att maskinen kan på så utomordentligt kort tid betala sig själv.

Så fattiga äro därför inga, att de ej ha råd att köpa en Husqvarna symaskin. Få äro så förmögna att de ha råd att undvara den. Tiden kräver sparsamhet. Köp därför en

HUSQVARNA
SYMASKIN

Svenskt fabrikat. Högsta kvalitet.

Försäljes på bekväma av-
betalningsvillkor eller per
kontant mot hög kassara-
batt av Husqvarna depoter.
Katalog på begäran gratis
och franco.

HUSQVARNA VAPENFABRIKS AKTIEBOLAG,
HUSKVARNA.

spelår. Fröken Anna Bergström-Simonson har utgivit en bok i talteknik, som heter Taltekniska övningar, pris 1:65 kr.

Om utsikterna efter genomgån-
gen kurs kunna vi icke uttala oss,
då dessa bero icke endast på ele-
vens begåvning och förutsättningar
för yrket utan även på relationer
och de redan inom teatern befintliga
förmågornas villighet att bereda
rum för konkurrenter m. m. m. E. E.

Fråga: Finns någon av Iduns
läsarinor, som har haft en gammal
svår näskatarr så kallat skroffler
i näsan, så lukten till största delen
försvunnit? Kan lukten återfås och
man bli bra? Vad för behandling
skall man genomgå? En som lider.

Svar: Ni kan försöka att använda
kvicksilversalva, som Ni får utan
recept på apotek. Även intagande
av fiskolja är att rekommendera.
Det lämpligaste är att Ni rådfrågar
en skicklig läkare. E. E.

Frågor: 1) Ville fråga, om man
kan taga järnmedicin, t. ex. jod-
järnpiller, utan att fråga läkare
eller om det kan vara skadligt,
om man är äldre? Är något annat
järnpreparat bättre?
2) Finns det något lätt man kan
taga om man mår lite illa ibland
efter maten?
Flerårig prenumerant av Idun.

Svar: 1) Om Ni icke lider av
struma och om Edra njurar äro
fullt friska, torde det icke kunna
skada att taga in jodjärnpiller,
såvida magen kan fördraga medicinen.
2) Då vi icke känna till orsaken
till illamåendet, är det lämpligast

att påkalla undersökning av läkare.
Stillhet efter maten torde även
vara att tillråda. E. E.

Fråga: Har fått fettfläckar å en
brun skinnhatt, antagligen hårolja.
Hur få bort dessa?
Obligatorisk lösnummerköpare
i Gbg.

Svar: Gnid på fläckarna med en
deg av benzin och magnesia.
E. E.

Fråga: 1) Vill Idun vara god
och tala om var man kan få lämna
arbete till handtryck.
2) Var god och säg vilken hår-
frisöriska det var, som fick pris i
hårkamning för något år sedan.
Frågvis.

Svar: 1) Fröken Blumenthal,
innehavarinna av Atelier Marianne,
Grevturegatan 24 C, emottager
arbete för handtryck.
2) Fröken Ida Andersson, Wal-
lingatan 34, vann för något år
sedan pris i hårkamning. E. E.

Fråga: Kan någon av Iduns läs-
sarinor giva mig ett råd. Jag tänker
bli sjuksköterska, men är i tvivel
om vilket lasarett jag skall söka
inträde vid. Om man genomgår
elevkursen vid ett länslasarett
med 2 eller 3-årig kurs med både
teoretisk och praktisk undervisning,
har man samma kompetens som
en sköterska, som examinerats
vid ett av Stockholms större
lasarett t. ex. Sophiahemmet?
Jag är bosatt i en mindre stad
i landsorten, där det finns ett
länslasarett med 1-åriga elevkurser.
Är man efter en sådan
examinerad sköterska, eller räknas
detta som en förberedande kurs
vid inträde till ett större lasarett?
Jag har ej genomgått 8-klassig
elementarskola men har ungefär
motsvarande kunskaper med
elementarskolans 6:te klass.
Vore tacksam för upplysningar
var några större lasarett finnas.

Vem skall man tillskriva med be-
gåran om prospekt och vem skall
ansökan om inträde skickas till,
husmodern eller syssloman vid la-
sarettet. Gertrud 30 år.

Svar: För att bli godkänd
sjuksköterska, måste Ni genomgå
minst en 2-årig kurs, vilket är den
minimikurs, som för närvarande
godkännes av Medicinalstyrelsen.
Tiden kommer troligen med det
snaraste att förlängas till 3 år.
Om Ni genomgår en 2- eller 3-årig
kurs, får Ni icke fullt samma
kompetens, som sköterskor, vilka
utbildas vid Sophiahemmet, då
kursen där är 3½ år. En ettårig
kurs vid ett länslasarett är endast
att räkna såsom en förberedande
kurs för inträde vid ett större la-
sarett.

Paradis

**DUNTÄCKEN
MADRASSER**

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

Täckfabrik Fjäderränseri

I slott och i koja

användes numera
på grund av dess
oöverträffade kvalitet
endast

Pellerins
margarin

Kungl. Hofleverantör.

**PHOSPHATINE
FALIÈRES**

Bästa näringsmedel
för barn. Blandas
med mjölk till en
smaklig o. stärkande
välling. Utmärkt me-
del under avväpnings-
tiden o. uppväxtåren.

Finnes å alla apotek, i
speceri- o. drogaffärer

GENERALAGENT:

JOHAN BRATTSTRÖM
STOCKHOLM

Riks 34098 A. T. Kungsh. 3292

Rida, rida ranka
skorna är så blanka

Viking skokräm förlänar lädret en djup, smetfri glans, skyddar det och bevarar dess smidighet.

Ni begär upplysning om var det finns större lasarett, men Ni nämner icke, i vilken del av landet Ni vistas. Emellertid ha om vi icke misstaga oss bl. a. Hernösand 2-årig, Umeå, Kristianstad, Falun, Jönköping och Vänersborg 3-åriga kurser. Ansökan skall ställas till husmodern vid lasarettet. Denna skickar Eder även på begäran prospekt.

E. E.
Fråga: Jag hade tänkt söka mig in vid något större sjukhus som elev till våren men saknar erforderliga penningmedel. Finns det någon fond, som utdelar stipendier eller beviljar studielån för dylikt ändamål. *23-åring.*

Svar: Se svar till "Mor" i Iduns nummer 41.

E. E.
Fråga: Finns det i Stockholm någon sömnadskurs, där eleverna få utföra eget arbete. Tror att ändring av gamla kläder också utfördes och att arbetstiden var obestämd.

Lillemor.
Svar: Vänd Eder till Fredrika Bremer-Förbundets Skola för Kvinnlig yrkesutbildning, adress Norrlandsgatan 20, Stockholm.

E. E.
Fråga: Giv mig ett par goda råd och upplysningar! Hur bör man gå tillväga vid sökande av den s. k. Cedergrenska stipendiefonden? Adress? Fordringar o. s. v.? — Det är ej för egen del utan för en ung, mycket begåvad, fullkomligt obemedlad flicka, vars högsta önskan är att efter genomgången 8:de klass i flickskola få fortsätta läsa och bli lärarinna och på så sätt få en eljest mycket oviss framtid betryggad. *Lärlarinna.*

Svar: Cedergrenska Uppfostringsfonden har till ändamål att bereda tillfälle till god uppfostran för obemedlade barn, företrädesvis från Stockholms folkskolor, som icke på annat sätt kunna erhålla hjälp till sin utbildning, men som visa stor begåvning och om vilka deras lärare hysa särskilda förhoppningar, att de, om de erhålla en tillfredsställande utbildning, skola kunna göra en god insats i vårt lands ekonomiska eller intellektuella utveckling. Ansökningar lämnas under september och oktober månader efter därom gjord annonsering i tidningarna, under adress Norrlandsgatan 12, där även övriga upplysningar erhållas. *E. E.*

Fråga: Vilka äro fordringarna och på vilket sätt förfares vid sökande av Cedergrenskt stipendium. *Ego.*

Svar: Se svar i samma nummer till Lärlarinna. *E. E.*

Fråga: Finns någon stipendiefond, där en 16-års yngling med god begåvning och en utpräglad fallenhet och önskan att få bli präst, kan söka stipendium och med någon utsikt att få? Han har endast folkskoleunderbyggnad och vill därför söka in på Fjellstedtska Skolan till nästa höst, men medel saknas. Fadern är arbetslös och ingen hjälp kan erhållas från hemmet. *In. Ldgr.*

Svar: Se svar i samma nummer till Lärlarinna. *E. E.*

BOKNYTT

"Gleerups små landskapsböcker". Uppmuntrad av den framgångsrika små konstbäckerna fått har Gleerupska universitetsbokhandeln i Lund påbörjat en ny serie av dessa omtyckta publikationer. Nu heter serien Små landskapsböcker och början göres med vårt utomordentligt måleriska och romantiska Visby. Det är emellertid ej Visby återgivet av fotograf utan sett med konstnärsögat. Ett 60-tal bilder efter svenska målars tavlor ge en fullständig föreställning om den gamla Hansastadens skönhet.

Små landskapsböcker komma säkert att vinna välförtjänt popularitet.

Barnens hudvård

fordrar en mild och väl överfettad tvål. Just på grund härav är idealet för en barnatvål

F. Pauli's
OVICULA
tvål

Pris 1 kr.

Köp

"Extra-Cashon"

Vdg. 400 grm.

Kronor 3:25 pr ask

Delikataste Choklad
PERCY F. LUCK & Co.

Arboga margarin

Smakar

som smör. Arboga smörblandning »Mejerit» och Växt äro delikata på smörgåsbordet. Obs! Dessa kvaliteters goda, rena smak och delikata smörarom!

Tryner

som smör. Det är ett nöje att steka i Alfa-Ko och Växt, som bryna bättre än något annat margarin! Det stekta blir vackert brunt och doftar som stekt i smör.

bakar

som smör. Alfa-Ko till bakning kan ej nog värdesättas. Baka med Alfa-Ko och Ni får ett delikat bröd av läckert utseende och väl uppbakat. Till bakning är Arboga Alfa-Ko minst lika bra.

SOM SMÖR

Arboga

Mellins Food

är en världsberömd, lättsmält kraftnäring för barn, ammande mödrar, konvalescenter och ålderstigna samt för personer, som lida av mag- eller tarmsjukdomar. Förordas av läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

Vid Reumatism, Huvudvärk, Gikt och Ischias

såväl som vid influensa, och smärtor av alla slag, verkar TOGAL snabbt och säkert.

Togaltabletterna utskilja starkt den skadliga urinsyran

ur kroppen och går sålunda till själva roten av det onda. Togal anbefalles varmt av många läkare och kliniker i Europa. Det efterlämnar inga skadliga biverkningar. Smärtorna lindras omedelbart, och även sömnlöshet bekämpas med Togal. Tillhandahålles av apoteken.

PIANINON

av in- och utländska fabrikat, billiga priser, förmånl. betaln.-villkor, garantanti.

Lämnar sakkunniga råd och besvarar alla förfrågningar.

TORE ERIKSONS PIANOMAGASIN, Norrlandsg. 16, STOCKHOLM.

NYA BÖCKER:

En speleman från slätten och andra Skåneberättelser. Av Elisabeth Hjelmquist. Pris 3 kr.

Av Elisabeth Hjelmquists skånehistorier blir man glad i själen. Alfred Fjelner i Sydsv. Dagbl. Snällp.

Bergenkronas. Roman av Sigröd Gillner. Pris 2:75.

En bok, som tvingar till djup eftertanke. Sigröd Gillner har lyckats tala till läsaren så, att han känner sig gripen och skakad i sitt innersta. Uppsala Nya Tidn.

Två människor. Roman av Rich. Voss. Bem. övers. från 440:de tusendet av det tyska originalet av Ernst Högman. Häft. 5:75, klotb. 7:50.

En av verkligt storslagen tragik fyllt historia om tvenne starka människosjälers kamp med varandra och mot sina egna hjärtan. Nya Dagbl. Alleh.

Söndagstankar. Av M. von Hochfeld. Bemynd. övers. fr. tyska originalets sjunde uppl. av Carl Dymling. Häft. 2 kr., klotb. 3:50.

Den har många goda råd att säga husmödrarna, men inte endast dem, utan även oss andra, av tidens nöd pressade och av dess mångahanda jagade människor. Aftonbladet.

Lindblads Förlag, Uppsala.

Malmö

GALOSCHER

äro berömda för sin enastående slitstyrka, sin fulländade passform, och sitt vackra utseende. Begär därför Malmö,

DET SLITSTARKA SVENSKA FABRIKATET RYSKA GUMMIFABRIKS A.-B. MALMÖ.

AKTIEBOLAGET MÄKLAREFIRMAN BALTIC

10 STORA VATTUGATAN, STOCKHOLM.
Tel.: 226 59 — Norr 119 49. Telegramadress: MÄKLARBALTIC.

Bankirfirma - Mäklarirörelse

Kommissionärer för försäljning av Sv. St. Premieobligationer, räntebärande Obligationer, noterade och icke noterade aktier m. m.

Köpa, sälja och högbelåna Sv. St. Premieobligationer 1918, 1921 och 1923.

Vinster inlösas. Order till fondbörsen emottagas.

Vill Ni vinna en förmögenhet?

På Svenska Statens Premieobligationer av år 1921 och 1923 (4 gånger om året) i Mars, Juni, September och December (två gånger å 1921 och två gånger å 1923 års) utlottas genom Riksgäldskontorets försorg den oerhörda summan av

12.000.000 (Tolv millioner Kr.)

Aldrig fört ha sådana vinstmöjligheter erbjudits Eder.	Dragning förestående.	200.000 Kr.
	Högsta vinsten i varje dragning är Sammanlagt kan Ni således under ett år vinna på en 1921 och en 1923 års Obligation	
<h1>800.000 Kronor</h1>		

OBS! Ni deltaga i dessa stora dragningar utan att förlora insatsen såsom sker i andra lotterier. Riksgäldskontoret igenlöser Obligationerna med dess fulla värde. 1921 års 1931 och 1923 års 1928 eller senast 1933, varvid är att märka att om 1923 års Obligation inlöses senast nämnda år, dragningarna fortgå. Med vinst utfallen Obligation deltaga fortfarande i varje dragning. Utan att betala hela beloppet på en gång lämna vi Eder full och tryggad vinsträtt på det antal Obligationer Ni önskar köpa. Det ligger i öppen dag att ju flera Obligationer Ni innehar ju större utsikter till vinst förefinnes.

Med 3 kr. i månaden blir Ni hos oss ägare till en obligation.	Våra allmänt erkända, billiga och förmånliga	Dessa villkor på en obligation äro de billigaste som kunna erhållas.
	AVBETALNINGSVILLKOR	

1921 års Sv. Statens Premieobligationer säljas på enahanda sätt, med en första inbetalning av 5 kr. + porto därefter insändas 3 kr. per Obligation i 20 månader.

Med 5 kr. i månaden blir Ni ägare till två obligationer.	En 1921 och en 1923 års Sv. Statens Premieobligationer säljas på ett kontrakt med en första inbetalning av 2,50 per Obligation. Första inbetalningen på dessa 2 Obligationer som inbegriper full vinsträtt, blir således 5 kr., vilken uttages med postförskott då kontraktet med Obligationernas serie och nummer sändes Eder. Därefter betalas 5 kr. i 28 månader å båda Obligationerna tillsammans	Det förmanligaste avbetalningsvillkoret på två obligationer.
	OBS! Våra kontrakt medgiva möjlighet till billig beläning, samt använd med inbetalningarna, alltid med bibehållen vinsträtt.	

Vill Ni försöka vinna förmögenheten har Ni endast att urklippa nedanstående kupong och insända den till oss omgående. Stryk det Ni ej önskar.

A.-B. MÄKLAREFIRMAN BALTIC — Sthlm 1

Sänd mig omgående, med full vinsträtt, kontrakt, upptagande serie och nummer på st. Sv. St. Premieobligationer av år 1923. 4 kr. per Obligation + porto torde uttagas genom postförskott, därefter insänder jag 3 kr. per Obligation i 18 månader tills 58 kr. tillsammans inbetalats.

Sänd mig omgående, med full vinsträtt, kontrakt, upptagande serie och nummer på st. Sv. St. Premieobligationer av år 1921. 5 kr. pr Obligation + porto torde uttagas genom postförskott, därefter insänder jag 3 kr. per Obligation i 20 mån. tills 65 kr. inbetalats.

Sänd mig omgående på ett kontrakt och med full vinsträtt serie och nummer En (1) Sv. Statens Premieobligation av år 1921 och En (1) av år 1923. Första inbetalningen (2,50 per Obligation) uttages med 5 kr. + porto. Därefter insänder jag 5 kr. i 29 mån. tills 75 kr. inbetalats per Obligation.

Namn

Bostad

Postadress

Chesebrough's Vaseline

uttalas tjehsbroä

är er hjälp vid tusen svårigheter. Chesebrough's Vaseline verkar läkande och förhindrar uppkomsten av kvisslor och utslag. Chesebrough's Vaseline är världens mest använda, billigaste och verksamaste medel för att få en frisk, smidig och ungdomlig hud. Finnes i 25- och 45-öres askar samt i glasflaskor för 70 öre och 1: 25.

Begär Chesebrough's Vaseline på apoteken och i färg- och kemikalieaffärer.

Advokaten Eva Andén

JURIS KANDIDAT
Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Lilla Vattugatan 14, STOCKHOLM.
Telefoner: 75 76, Norr 183 36, 75 92.
Juridiska uppdrag av alla slag.
Skriftliga förfrågningar.

Gör ett besök i Firenzemagasinet

Specialaffär för Florentinska handarbeten i kuddar, dukar, löpare, filetspetsar, infällningar m. m.

Regeringsgatan 5, 1 tr., Stockholm.
Norr 234 60.

Renässansen i Frankrike av Kasimir Chledowski har, i bemyndigad översättning av E. Weer, nu utkommit i smakfull utstyrelse och med intressanta illustrationer på Hugo Gebers Förlag. Den berömda och populära författaren behandlar i detta posthuma arbete, avslutat strax före hans död, den franska renässansen, de sista Valoiserna, borgarkrigens, religionskrigens och Bartholomeinattens upprörda och blodiga strider. "De sista Valois" bildar avslutningen på ett livsverk, som tillvunnit sin författare ära och ryktbarhet i alla bildade kretsar i Europa.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

Till kronprinsessan Louise spänas nu förmodligen skaldernas strängar i ej ringa mängd. Även den lille pekoralisten finner tillfället gynnsamt såsom framgår av nedanstående början på ett kväde med kronprinsessan som föremål som blivit oss tillsänt:

Blommor,
blommor
i folkets själ och hand!
Strö blommor,
blommor,
blommor
i frusen nordanjord!
Strö röda kärleksblommor
i Bores vita Nord!

Välkommen
skön Louise! —
jag räcker Dig min hand.
Le varmt
Du allvarsbleka! —

Hr poeten kan vara lugn. Meningen att dra på mund är inför hans drapa ganska överflödig.

Fru. Tack, kommer till användning vid tillfälle.

Margit E. har brev att utfå på redaktionen.

"Kragsskyddare". Insänd adress och 60 öre i frimärken till Iduns Mönsteravdelning, Stockholm, så erhåller Ni prov och beskrivning på stickad kragsskyddare.

A. E. P. Kiosken, Drottningtorget, Malmö. Korrespondensen till vår korr.-klubb förmedlas genom Idun. Var alltså vänlig uppge namn och adress.

Sign. "Löshår", som i nr 46 önskade en härsalva, kan erhålla receptet på Iduns Redaktion mot insändande av de 5 kronorna och adressuppgift.

FRÅGA OCH SVAR

Fråga: Vad för sorts bordduk och gardiner skall användas till vardagsrum med björkmöbel och blå tapeter. Möbeltyget är blå hemslojd, ton i ton med tapeter?

Fru Rosa.

Svar: Till detta rum blir säkert vackrast med shantunggardiner med hälsöm och någon vacker modern kurfrans. Tillskriv Aktiebolalet Sturemagasinet, 15 Stureplan, Stockholm, får Ni det bästa rådet. Firman för ett hundratal olika färger i shantung i lager, ävenså alla andra tänkbara gardinsorter. Ni erhåller på begäran prover därifrån. Ävenså i borddukar, finnes att välja på från den enklaste allmogeduk till den dyrbaraste sidenduk.

(Annonser) A. J.

Den mest lämpliga sängsår är

SPRINGMADRASSEN

Begär prislista.
SKAND. SÄNGSÅRFABRIKEN
Karlstad 1.

Börja Er dag förståndigt!

Använd vid morgontoaletten

ELFSTRÖMS SVAVEL-TJÄRTVÅL N:1

Den tillför huden stimulerande och närande ämnen. Er hy behåller hela dagen ett morgonfriskt och ungdomligt utseende

Säljes överallt å 1kr.

ELFSTRÖMS TEKN. FABRIK
GEFLE

RENA PORER — HUDENS HÄLSA.

SATURNUS LIKÖR-EXTRAKT

Att brygga likörer misslyckas aldrig om man använder Saturnus Likör-Extrakt. Dessa framställas på samma sätt som originallikörerna, och den färdiga likören blir lika god

"Then lilla Likörboken"

Intressant rådgivare, gratis hos Eder handlande eller från fabriken.

Begär alltid Möllers Hydroxyliria Fiskleverolja

på originalflaskor.

Det är den bästa fiskleverolja, som kan erhållas. Alltid färsk vara. 70 års erfarenhet borgar för kvaliteten. Till salu på apoteken samt hos färg- och kemikaliehandlare. Nedsatt pris Kr. 1:80.

POMPEJIS ÖDESTIMMA

av Ella Boeck Arnold. Ber. 272 sid. Häft. 3: 50, Klotb. 5: —.

"Jag är glad att jag övervann mina betänkligheter, ty efter genomläsningen finner jag att författaren lyckats skapa ett fullt självständigt diktverk av rang...."

Den vackra och värdefulla boken har fått en förstklassig typografisk utstyrelse och ett särskilt lovord förtjäna de vignetter, vilka som överstycken och slutstycken smycka varje kapitel. Många av dem äro i sin enkelhet små mästerverk."

D:r Oscar Bensow.

Rekv. från närmaste bokhandel eller direkt från

EVANGELISKA
FOSTERLANDS-STIFTELSENS
BOKFÖRLAG
STOCKHOLM 3

Lacking

En sann njutning bereda Eder Edra lackskor, om de behandlas med Lacking.

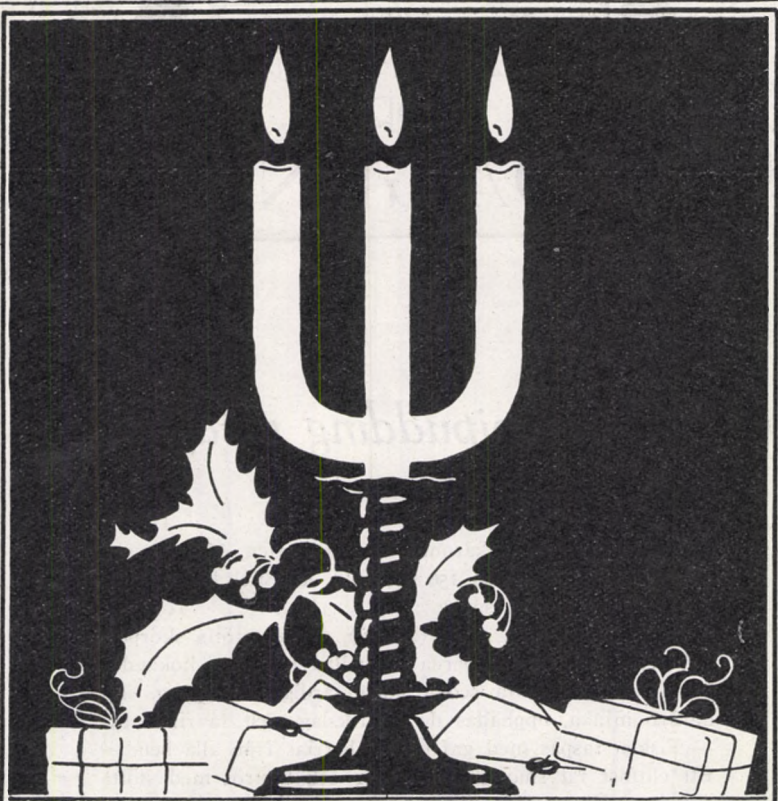
LACKING-FABRIKEN
ÖREBRO

Crème Suzon

är utan rival, då det gäller hudens vård.

JOH. D. ANDERSSON.
Malmö.

MEDELPUNKTEN

i alla festliga anordningar
till julen är och förblir

Liljeholmens ljus

GREN LJUS, JULGRANSLJUS
ANTI KLJUS, KULÖRTA LYXLJUS (SPLENDOR)

LILJEHOLMENS STEARINFABRIKS A-B.

STOCKHOLM
Kungl. Hovleverantör

HKKAN/SON

65 öre
pr paket

DET FINNS TJOGTALS OLIKA

tvättmedelsmärken att välja på i marknaden och alla
förkunnas de vara det bästa i sitt slag som fram-
ställes,

MEN ENDAST ETT

av dem är i stånd att erbjuda annan garanti än
fabrikantens egen, en opartisk och vederhäftig ga-
ranti, och det är VERSALE, som på Husmodersriks-
förbundets uppdrag kontrolleras av Statens Prov-
ningsanstalt medels i allmänna handeln inköpta prov,
sedan det förut under åtta månaders tid ingående
provats vid anstalten i fråga. Se därför till att Ni
härnäst får VERSALE

MED GARANTIMÄRKET:

Det blir billigare att köpa
VERSALE än att få ett
annat tvättmedel till
skänks.

Hine robur et securitas

Ja, så står det på våra riks-
bankssedlar för att utmärka,
vilken styrka och garanti,
som står bakom dessa.

Men samma, mycket sä-
gande devis kunde med fog
sättas som motto till vidstå-
ende varumärke på Gislaveds
välkända tillverkningar av ga-
loscher, bottiner och snow-

boots, ty dessa äro ännu ouppnådda i slitstyrka och håll-
barhet. Då de för övrigt ha alla de förtjänster i fråga
om god passform samt lätta och trevliga modeller, som
förbrukaren vill finna hos sina galoscher, så förstår man
varför just Gislaveds blivit så populära.

Den för Gislavedsfabrikaten karakteristiska stora håll-
barheten beror på att tillverkningen sker enligt Gislaveds
egen patenterade metod att under vulkaniseringen utsätta
sulor och klackar för högt tryck, varigenom porerna sam-
manpressas, och man får en synnerligen kompakt sko av
osedvanlig motståndskraft mot nötning.

När Ni härnäst behöver ett par galoscher, köper
Ni därför

GISLAVEDS GALOSCHER

— de verkligt hållbara

AKTA GISLAVED
bära vidstående varumärke
å galoschens undersida.

Så'na här kakor —

lätta, pösiga och välsmakande får man, då man
använder TRELLEBORGS RÅGSIKT "000".
Jag har nu hållit mig till det i årtal. Erfaren-
heten har lärt mig att ifråga om dryghet, ända-
målsenlighet och god smak intet bättre finnes än

TRELLEBORGS RÅGSIKT "000"

TRELLEBORGS ANGQVARNIS
AKTIEBOLAG

Yvvy

On god kroppsvård kräver de mest rationella medel. I vårt klimat är dagligt bruk av Yvvy-tvålen det bästa medlet för ernäendet och bevarandet av en ungdomlig och frisk hy. Använd därför endast

YVY = TVÅLEN

AKTIEBOLAGET
YVY-FABRIKEN
YSTAD

LUKOTNS

Makaronipudding med fisk

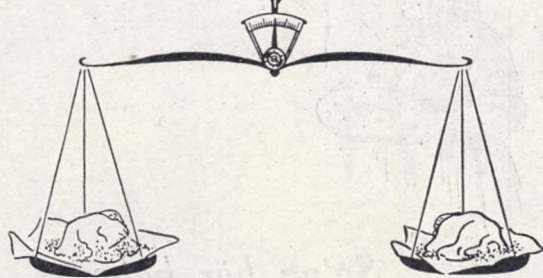
(för 6 pers.).

150 gr. svenska makaroner, 1½ lit. vatten, ½ msk. salt (8 gr.), ½ lit. buljong, 150 gr. kokt, kall fisk (rester), 50 gr. riven ost, 50 gr. smör.

Till fatet: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Makaronerna förvällas hastigt i kokande, saltat vatten och få sedan koka färdiga i buljong. Då de äro mjuka, upphållas de i durkslag, och få rinna av. — Fisken raspas med gaffel och befrias från alla ben. — Ett eldfast fat smörjes med smör och beströs med stötta skorpor. Härpå lägges först ett varv makaroner, så ett lager med fisk, överströdd med litet riven ost, och litet smörflockar här och där, så åter ett varv med makaroner o. s. v. Det översta lagret skall vara makaroner och däröver strös litet stötta skorpor sammanblandade med riven ost. Litet smör lägges i flockar ovanpå, och fatet insättes i god ugnsvärme för att gratineras 15—20 min.

Svea Smör-
blandning

SVEA SMÖR-
BLANDNING

1 kg. **2: 50**

NATURSMÖR

1 kg. c:a **4: —**

Både i fråga om smak och
kvalité är svea smörblandning
jämställt med finaste mejerismör.

Khasana Presenter

som väljas med fint förstånd, ha en särskild effekt. Khasanaprodukterna äro alltid välkomna gåvor, lika väl lämpade för damer som för herrar, de tjäna lyxkrav lika väl som praktiska ändamål, och tillfredsställa de högsta anspråk.

Finnes i flera tusen affärer!

Starkt parfimerad Khasana-Pickalmanacks bibehåller doften oförevagad. Fås mot insändande av 25 öre.

DR. M. ALBERSHEIM
FRANKFURT A. M.

Fabrik för finare parfimerier / Grundad 1892

Representant för Sverige:

A. W. Galle, Köpenhamn, Lövströds 8

